

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 11. juli 2006
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2006-3061/1-0021
Dok.: CDH41431

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 24. juli 2006.

Side:

- 3-19** Dagsordenspunkt 1 Kommissionens meddelelser vedrørende et nyt program på området for retlige og indre anliggender. Meddelelser om: ”Gennemførelse af Haag-programmet – vejen frem”, ”Evalueringsrapport af EU-politikerne på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed” og ”Rapport om gennemførelse af Haag-programmet for 2005” – for så vidt angår Justitsministeriets område (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på præsentation).
- 20-53** Dagsordenspunkt 2 Den nye generation af Schengen-informationssystemet (SIS II). Forslag til forordning om oprettelse, drift og brug af SIS II, forslag til rådsafgørelse om oprettelse, drift og brug af SIS II, og forslag til forordning om adgang til SIS II for de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester for motorkøretøjer (KOM (2005)236) *, (KOM(2005)230) og KOM(2005)237). (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på politisk enighed).

*Forslaget til forordning om oprettelse, drift og brug af SIS II (forslaget er en videreudvikling af Schengen-reglerne) er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten finder derfor anvendelse.

- 54-59** Dagsordenspunkt 3 Protokol om Liechtensteins tilslutning til aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne*. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse af undertegnelsen af protokollen).
- 60-62** Dagsordenspunkt 4 Udpegelse af en ny vicedirektør for Europol (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten finder derfor anvendelse.

Dagsordenspunkt 1: Kommissionens meddelelser vedrørende et nyt program på området for retlige og indre anliggender. Meddelelser om: ”Gennemførelse af Haag-programmet – vejen frem”, ”Evalueringsrapport om EU-politikkerne på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed” og ”Rapport om gennemførelse af Haag-programmet for 2005” – for så vidt angår Justitsministeriets område

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. juni 2006 en række meddelelser vedrørende et nyt program for retlige og indre anliggender, jf. Kommissionens meddelelser om ”Gennemførelse af Haag-programmet - Vejen frem” (KOM(2006)331), ”Evalueringsrapport om EU-politikkerne på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed” (KOM(2006)332) og ”Rapport om gennemførelse af Haag-programmet for 2005” (KOM(2006)333). Det forventes, at Kommissionen vil præsentere meddelelserne på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 24. juli 2006, hvorefter medlemsstaterne formentlig vil have mulighed for at fremsætte overordnede betragtninger vedrørende meddelelserne og et nyt program for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed. Meddelelserne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Hvis der efterfølgende som led i gennemførelsen heraf bliver vedtaget nye EU-retsakter, vil disse retsakter kunne medføre statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser, som det – henset til meddelelsernes omfang – på nuværende tidspunkt ikke er muligt at angive nærmere. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side agter man at tage præsentationen af meddelelserne til efterretning, idet man i øvrigt vil afvente resultatet af den igangsatte hjemlige høring, før man giver udtryk for en dansk holdning til et fremtidigt program på området.

1. Baggrund

Ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev der indført bestemmelser i TEU (Traktaten om Den Europæiske Union) om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. På mødet i Det Europæiske Råd i Wien den 11.-12. december 1998 godkendte stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelsen af et sådant område.

På mødet i Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999 udstak stats- og regeringscheferne de politiske retningslinier og delmål for udmøntningen af Amsterdam-traktatens enkelte bestemmelser på hele området for retlige og indre anliggender for etablering af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Denne såkaldte Tammerfors-køreplan udløb den 1. maj 2004. Der var derfor behov for at udarbejde et nyt program for de kommende år på området for retlige og indre anliggender. I lyset heraf fremlagde Kommissionen den 2. juni 2004 en meddelelse om ”Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed: Status over Tammerfors-programmet og retningslinjer for fremtiden”. Meddelelsen blev præsenteret af Kommissionen på et rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 8. juni 2004, og meddelelsen blev endvidere forelagt for Det Europæiske Råd, som hilste den velkommen på sit møde den 17.-18. juni 2004. I konklusionerne for mødet fremkom Det Europæiske Råd med en opfordring til Rådet og Kommissionen om at udarbejde forslag til et nyt program for de kommende år, som Det Europæiske Råd skulle se på inden udgangen af 2004. Det Europæiske Råd lagde i den forbindelse vægt på, at et nyt program på området bør være praktisk og bygge dels på det arbejde, der er i gang på grundlag af Tammerfors-programmet, dels på en evaluering af de allerede vedtagne foranstaltninger. Programmet burde også være baseret på de almindelige principper om nødvendigheden af europæisk merværdi og overholdelse af nærheds-, proportionalitets- og solidaritetsprincippet. Samtidig burde programmet indebære reelle og væsentlige fremskridt med hensyn til at øge den gensidige tillid og fremme fælles politikker, herunder praktisk samarbejde.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. juli 2004 og på det uformelle møde blandt EU's ministre på området for retlige og indre anliggender i Haag den 30. september - 1. oktober 2004 var der på baggrund af Kommissionens meddelelse og et oplæg fra det nederlandske formandskab drøftelser af indhold og prioriteter i et nyt arbejdsprogram for de kommende år på området for retlige og indre anliggender.

Det nederlandske formandskab udarbejdede på den baggrund et udkast til et flerårigt program på området for retlige og indre anliggender – ”Haag-programmet, styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU”.

Udkastet til et nyt program blev godkendt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25.-26. oktober 2004, og vedtaget af stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råds møde den 4.-5. november 2004. Endvidere blev udmøntningen af Haag-programmet – den såkaldte handlingsplan – vedtaget af Rådet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. juni 2005.

Kommissionen har nu fremlagt en række meddelelser vedrørende midtvejsevalueringen af Haag-programmet samt udkast til nyt arbejdsprogram for området for retlige og indre anliggender, jf. Kommissionens meddelelser om ”Gennemførelse af Haag-programmet - Vejen frem” (KOM(2006)331), ”Evaluering af EU-politikkerne på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed” (KOM(2006)332) og ”Rapport om gennemførelse af Haag-programmet for 2005” (KOM(2006)333).

Sigtet med meddelelserne er – ifølge Kommissionen – ikke at identificere nye prioriteter i forhold til dem, som er fastlagt i Haag-programmet, men at gøre status over de opnåede resultater, at vurdere omfanget af gennemførelsen af programmet på EU-niveau og på nationalt plan samt at foreslå en grundig evaluering af resultaterne – alt sammen med henblik på at skabe fremdrift i samarbejdet om retlige og indre anliggender. Kommissionen peger i den forbindelse dels på, hvilke nye initiativer (under Haag-programmet) den finder bør gives prioritet, dels på muligheden for under den eksisterende traktat at styrke beslutningsprocessen vedrørende det politimæssige og strafferetlige samarbejde (ved at flytte dette samarbejde over under søjle 1).

Det forventes, at Kommissionens meddelelser vil blive fremlagt på det kommende rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 24. juli 2006 med henblik på præsentation, hvorefter medlemsstaterne formentlig vil have mulighed for at fremkomme med overordnede betragtninger vedrørende meddelelserne og et nyt program for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed.

2. Indhold

Nedenfor under pkt. 2.1., 2.2. og 2.3., beskrives de væsentligste elementer i meddelelserne, for så vidt angår det politimæssige og strafferetlige samarbejde samt det civile retlige samarbejde, som henhører under Justitsministeriets område.

2.1. Kommissionens meddelelse om ”Implementering af Haag-programmet: Vejen frem” (KOM(2006)331 endelig)

2.1.1. Hvilke initiativer (under Haag-programmet) bør der fokuseres på?

I meddelelsen peges der – i lyset af den foretagne evaluering af Haag-programmet – på følgende områder, som i fremtiden behøver mere opmærksomhed i EU's arbejde frem til udløbet af Haag-programmet i 2009:

2.1.1.1. Kommissionen anfører, at inden for såvel det civile retlige som det strafferetlige område vil princippet om gensidig anerkendelse fortsat være en af hjørnestenene.

I den forbindelse har Kommissionen peget på følgende emner inden for det strafferetlige område, som vil blive prioriteret i fremtiden:

- Kommissionen har udarbejdet adskillige forslag med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område, såvel i fasen før domsforhandlingen som i fasen efter domsforhandlingen. Kommissionen anfører, at disse forskel-

lige initiativer nu skal vedtages og implementeres hurtigst muligt. Princippet om gensidig anerkendelse skal desuden styrkes ved, at der på den ene side fastsættes EU-regler vedrørende jurisdiktionskonflikter, proceduremæssige rettigheder, uskyldsformodningen samt minimumsstandarder for indsamling af beviser, og på den anden side ved at der iværksættes konkrete tiltag for at forbedre den juridiske træning og effektiviteten af de judicielle systemer.

- Kommissionen vil i 2007 præsentere en undersøgelse vedrørende de problemer, der i dag opstår under forhandlingerne om og i forbindelse med brugen af princippet om gensidig anerkendelse. Kommissionen vil i den forbindelse komme ind på de lakuner, der for øjeblikket er i systemet, og hvordan disse kan løses igennem nye instrumenter.
- På mellemlang sigt vil det blive overvejet at indføre konsoliderede instrumenter om de forskellige aspekter af gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, herunder navnlig i relation til fremskaffelse af beviser (retshjælp).

Inden for det civilretlige samarbejde^{*)} bør der efter Kommissionens opfattelse arbejdes på at få programmet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser færdiggjort, sådan som det er anført i handlingsplanen om gennemførelse af Haag-programmet. Kommissionen vil i den forbindelse fremsætte forslag til regulering i det omfang, dette findes nødvendigt for helt at få afskaffet eksekvaturproceduren (det vil sige den procedure i fuldbyrdesstaten, der fastslår, at en dom kan fuldbyrdes) i civile sager.

Endvidere vil Kommissionen udarbejde en grønbog om, hvordan fuldbyrdelse af retsafgørelser kan gøres mere effektiv. Kommissionen vil endvidere fremsætte forslag til nye retsakter inden for familieret, herunder (på Justitsministeriets område) arveret.

Med henblik på at sikre en effektiv adgang til retfærdighed for borgerne vil Kommissionen som det første fremsætte forslag om at gennemføre visse ændringer af Rådets beslutning om oprettelse af et europæisk juridisk netværk, således at netværket gøres til et endnu nyttigere og mere effektivt redskab for borgere og juridiske praktikere.

2.1.1.2. Det anføres i meddelelsen, at udvekslingen af den nødvendige information til brug for bekæmpelsen af terrorisme og alvorlig kriminalitet bør finde sted på tværs af de indre grænser uden problemer.

^{*)} Det bemærkes, at det civilretlige samarbejde er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

I Haag-programmet blev Kommissionen anmodet om inden udgangen af 2005 at fremlægge et forslag om udveksling af oplysninger mellem de retshåndhævende myndigheder med henblik på at gennemføre princippet om tilgængelighed og således, at instrumentet kan træde i kraft 1. januar 2008. Kommissionen fremlagde i oktober 2005 et forslag til rammeafgørelse baseret på princippet om tilgængelighed.

Udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne inden for det strafferetlige område må udstrækkes til at omfatte strafferegistre. Det nuværende system er baseret på den europæiske konvention fra 1959 om gensidig bistand i strafferetlige sager – hvilket ifølge Kommissionen er ufuldkommet. Kommissionen har derfor fremlagt et forslag, som tager sigte på at etablere et computerbaseret system vedrørende udveksling af informationer fra strafferegistre. Systemet tilsigter at forbedre den gensidige forståelse og lette den indbyrdes viden om eksisterende straffedomme i EU. Økonomisk støtte til gennemførelse af systemet vil blive ydet til medlemsstaterne.

Kommissionen finder i øvrigt, at der ikke er behov for yderligere nye initiativer på nuværende tidspunkt. Den finder det imidlertid helt centralt, at de nævnte forslag bliver hurtigt vedtaget og gennemført i medlemsstaterne med henblik på en fuldstændig anvendelse af tilgængelighedsprincippet og en effektiv udvikling og implementering af systemet for elektronisk udveksling af straffedomme.

Parallelt hermed er det efter Kommissionens opfattelse nødvendigt at fremskynde behandlingen af forslaget til rammeafgørelse om databeskyttelse på det strafferetlige område. Kommissionen anfører, at de ovenfor nævnte initiativer må ledsages af bindende regler om databeskyttelse, der skal sikre et højt databeskyttelsesniveau i alle medlemsstater. Kommissionen ønsker derfor en hurtig vedtagelse af rammeafgørelsen.

2.1.1.3. Det anføres videre af Kommissionen, at terrorisme og organiseret kriminalitet i de kommende år fortsat vil være en konstant trussel. EU må i den forbindelse være specielt vagtsom og fortsætte med at opbygge viden og tætte kontakter mellem alle interessenter, herunder ved at hjælpe medlemsstaterne, politiet og domstolene med at imødegå denne udfordring.

Kommissionen har anført følgende emner, der må prioriteres:

- Kommissionen vil snart præsentere et forslag til et program vedrørende ”Kritisk beskyttelse af infrastrukturen”. Endvidere forventet Kommissionen senere på året at fremsætte et forslag til rådsbeslutning på dette område.

- Kommissionen overvejer en ændring af rammeafgørelsen om terrorisme med henblik på at forbedre definitionen af ”tilskyndelse til terrorisme” og med henblik på at gøre det strafbart at udbrede viden om, hvorledes bomber produceres.
- Endelig er det Kommissionens hensigt at fremlægge en meddelelse om bio-terrorisme i slutningen af 2006.

Europol behøver efter Kommissionens opfattelse et mere fleksibelt lovgrundlag. Endvidere er der behov for at forbedre Europa-Parlamentets indsigt og kontrol med Europol's aktiviteter med henblik på at øge gennemsigtigheden og den demokratiske kontrol, samtidig med at fortroligheden omkring de operationelle informationer sikres.

Med henblik på at forbedre Europol's operationelle effektivitet overvejer Kommissionen derfor at fremsætte et forslag til rådsafgørelse til afløsning af den eksisterende Europol-konvention.

2.1.1.4. Det anføres i meddelelsen, at en af de vigtigste forudsætninger for, at de politiske mål fastsat i Haag-programmet kan gennemføres, er, at de nødvendige økonomiske ressourcer er til stede. Den seneste aftale vedrørende de finansielle perspektiver viser, at der er et behov for øgede midler på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Øgede midler fra EU på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed vil kunne støtte bl.a. bekæmpelsen af terrorisme og organiseret kriminalitet. Medlemsstaterne bør derfor udnytte dette potentiale ved at præsentere ambitiøse og præcise forslag til projekter, som demonstrerer en merværdi på EU-niveau.

2.1.1.5. I meddelelsen peges der også på, at der i december 2005 blev fastsat en strategi for eksterne relationer inden for området frihed, sikkerhed og retfærdighed. Strategien fastsætter en række prioriteter, og Kommissionen er på nuværende tidspunkt ved at gennemføre hovedelementerne i strategien.

Kommissionen anfører, at processen med samarbejde med tredjelande er tidskrævende, og at medlemsstaterne derfor bør fokusere på gennemførelsen af eksisterende initiativer frem for fornyelse eller opdatering af EU-strategien.

2.1.1.6. Det anføres i meddelelsen, at der i fremtiden må arbejdes hen imod at opbygge en sammenhængende og omfattende evalueringsmekanisme af EU's politikker på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed, herunder i samarbejde med medlemsstaterne og EU-institutionerne.

En sådan mekanisme, som vil indbefatte overvågning af gennemførelsen og evalueringen af resultaterne af de enkelte politikker, er præsenteret i Kommissionens meddelelse om ”Evaluering af EU-politikkerne på området frihed, sikkerhed og retfærdighed” (KOM(2006)332), som er omtalt nedenfor under pkt. 2.2.

2.1.2. Ændring af beslutningsproceduren inden for området for politimæssigt og strafferetligt samarbejde

2.1.2.1. Kommissionen konstaterer i meddelelsen, at der til trods for en stor interesse for området kun er en mindre fremdrift, og udviklingen af politikkerne på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed på EU-niveau står – ifølge Kommissionen – over for tilbagevendende problemstillinger, som fører til manglende beslutninger. Disse problemer har efter Kommissionens opfattelse tilknytning til beslutningsproceduren inden for søjle 3 (om det politimæssige og retlige samarbejde i straffesager), som er karakteriseret ved:

- Særlige former for retsakter (såsom fælles holdning, rammeafgørelser, beslutninger og konventioner), der komplicerer den videre gennemførelse i national ret;
- Utilstrækkelig indflydelse for Europa-Parlamentet i lovgivningsprocessen;
- Brugen af enstemmighed medfører ofte, at instrumenterne er baseret på laveste fællesnævner;
- En delt initiativret mellem Kommissionen og hver af de 25 medlemsstater tilgodeser ikke hensynet til en reel ”Europæisk dimension”, og sikrer heller ikke, at der alene fremsættes forslag fra medlemsstaterne, som er nødvendige, idet medlemsstaternes forslag ikke er undergivet en nærmere behovsvurdering;
- En begrænset rolle for EF-Domstolen;
- Manglen på formelle procedurer, der kan sikre en korrekt gennemførelse, såvel tidsmæssigt som indholdsmæssigt.

Det anføres videre af Kommissionen, at det specielt på områderne vedrørende henholdsvis gensidig anerkendelse i straffesager og det politimæssige samarbejde i den senere tid har været svært at gennemføre forslag. Der peges her på Kommissionens forslag til rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse (som der først for nylig er opnået politisk enighed om) og på forslaget til rammeafgørelse om proceduremæssige rettigheder og forslaget til rammeafgørelse om racisme og fremmedhad, hvor der ikke er opnået fremskridt. Endelig peges der på, at det samme gør sig gældende med hensyn til Kommissionens forslag til rådsafgørelse vedrørende yderligere grænseoverskridende efterforskning og retsforfølgning.

Endelig anfører Kommissionen, at ovenstående problemstillinger også har gjort sig gældende vedrørende spørgsmålet om EF-Domstolens kompetence i relation til præjudicielle spørgsmål på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed.

2.1.2.2. Kommissionen anser midtvejsevalueringen af gennemførelsen af Haag-programmet for at være et passende tidspunkt for fornyede overvejelser om, hvordan man skaber en bedre beslutningsproces i EU, når det gælder evalueringen og gennemførelsen af lovgivning inden for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed. Efter Kommissionens opfattelse bør dette ske ved at udnytte de muligheder, som de eksisterende traktater indeholder.

Det nuværende traktatgrundlag åbner mulighed for at indføre en mere effektiv beslutningsproces ved at benytte de såkaldte ”bridging clauses”, som findes i TEU artikel 42 og TEF artikel 67(2).

Artikel 42 i TEU giver mulighed for, at Rådet – med enstemmighed og på initiativ af Kommissionen eller en medlemsstat og efter høring af Europa-Parlamentet – kan beslutte, at handlinger, der henhører under områder, som er nævnt i artikel 29 (bekæmpelse af terrorisme og anden kriminalitet inden for politimæssigt og strafferetligt samarbejde), skal være omfattet af afsnit IV i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og samtidig bestemme, hvilke afstemningsregler der skal gælde herfor. En sådan beslutning skal ske i overensstemmelse med medlemsstaternes forfatningsmæssige bestemmelser.

TEF artikel 67(2) giver bl.a. Rådet mulighed for – med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet – at træffe afgørelse om at styrke EF-Domstolens kompetence (med hensyn til præjudicielle forelæggelser) inden for TEF, afsnit IV, således at den svarer til, hvad der gælder i relation til andre politikker inden for Fællesskabet.

Kommissionen finder, at de nævnte ”bridging clauses” udgør et passende instrument for EU og medlemsstaterne til at opfylde målene om en bedre beslutningsprocedure på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed. Den reelle merværdi ved at bruge ”bridging clauses” vil efter Kommissionens opfattelse være anvendelsen af ”fællesskabsmetoden” på disse områder, hvilket indebærer mere effektivitet, gennemsigtighed og ansvarlighed. Kommissionen anfører, at anvendelsen af ”fællesskabsmetoden” vil medføre følgende fordele:

- Tiltagende effektivisering, gennemsigtighed og ansvarlighed i de lovgivningsmæssige procedurer;
- Standardisering af fællesskabets instrumenter;
- Anerkendelse af den fælles lovgivningsprocedure, herunder de demokratisk valgte repræsentanter i Europa-Parlamentet;

- Garanti for en ”Europæisk dimension” i lovforslagene, herunder ved at initiativretten er hos Kommissionen;
- Favorisering af både konsensus og høje standarder gennem kvalificeret flertal;
- Sikre en ordentlig juridisk dialog med nationale domstole gennem forelæggelse af præjudicielle spørgsmål og overvågning af gennemførelse i medlemsstaterne gennem traktatkrænkelssøgsmål.

Endelig anfører Kommissionen, at benyttelsen af ”bridging clauses” i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde vil betyde, at der ikke længere kan rejses spørgsmål om afgrænsningen mellem 1. og 3. søjle. Kommissionen henviser i den forbindelse til EF-Domstolens dom fra 13. september 2005 (miljø-sagen) og EF-Domstolens dom fra foråret 2006 vedrørende udlevering af flypassageroplysninger.

2.2. Kommissionens meddelelse om ”Evaluering af EU-politikerne på området frihed, sikkerhed og retfærdighed” KOM(2006)332)

2.2.1. I Haag-programmet fra 2004 er der peget på, at evaluering af gennemførelsen og effekten af vedtagne tiltag er essentiel for effektiviteten af de fastsatte EU planer. Handlingsplanen for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed fra 2005, som omsatte Haag-programmet til konkrete foranstaltninger, foreskriver, at der i 2006 skal vedtages en generel meddelelse fra Kommissionen vedrørende udviklingen af en evalueringsmekanisme i EU på dette område.

2.2.2. Kommissionen konstaterer i sin meddelelse, at området for frihed, sikkerhed og retfærdighed er et af de mest uensartede politiske områder. Målene, der skal opnås, indeholder nogle af de mest aktuelle emner: fri bevægelighed for personer, terrorisme og organiseret kriminalitet, politimæssigt og retligt samarbejde, asyl og ind/- og udvandring m.v., Ifølge Kommissionen fører overvejelser vedrørende national suverænitet imidlertid ofte til kompromiser på EU-niveau eller svære gennemførelser i medlemsstaterne. En ny evalueringsmekanisme må derfor tage dette i betragtning.

Kommissionen peger desuden på, at en evalueringsmekanisme må gøres tilstrækkelig fleksibel til at kunne anvendes på de forskellige tiltag inden for RIA-området.

Kommissionen finder det endvidere vigtigt, at en evalueringsmekanisme tager behørigt hensyn til interessenternes forventninger og prioriteter, herunder ikke mindst behovet for fortrolighed på nogle af politikområderne, f.eks. terrorisme og organiseret kriminalitet.

Kommissionen skal sammen med medlemsstaterne og Rådet være de vigtigste aktører i den foreslåede evalueringsmekanisme, men Europa-Parlamentet vil ligeledes være tæt associeret i arbejdet. Også nationale parlamenter vil blive inddraget. Endvidere vil institutioner, som bl.a. Europol og Eurojust, blive involveret, ligesom også ”det civile samfund” vil blive inddraget.

Hovedelementet i udviklingen af en evalueringsmekanisme er – ifølge Kommissionen – tilgængeligheden af statistik og den nødvendige analytiske kapacitet. I den forbindelse vil andre institutionernes viden og statistiske materiale på specifikke områder udgøre en vigtig komponent, idet disse oplysninger i første omgang vil skulle danne grundlag for en række statistiske oplysninger. Kommissionen påpeger således, at det er nødvendigt at forbedre kvaliteten, tilgængeligheden og analysen af det statistiske materiale på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed parallelt med udviklingen af et evalueringssystem.

2.2.3. Kommissionen foreslår en strategisk evalueringsmekanisme for området for frihed, sikkerhed og retfærdighed, som bygger på de konsoliderede resultater opnået på andre EU politikområder.

Formålet med en evalueringsmekanisme er at gøre de beslutninger, som træffes i EU mere effektive, og den vil derudover bidrage til det strategiske mål om bedre lovgivning og gennemsigtighed i EU's aktiviteter.

Kommissionen foreslår en tre-trins fremadskridende mekanisme, hvor der først skal opsættes et system for indsamling og håndtering af informationer, og dernæst iværksættes en afrapporteringsmekanisme, som konsoliderer og analyserer disse informationer. Endelig afsluttes der med en dybdegående strategisk evaluering.

Evalueringsmekanismen vil efter Kommissionens opfattelse tilvejebringe en sammenhængende oversigt over resultater på de enkelte politikområder og dermed gøre det muligt at informere de politiske beslutningstagere på et passende niveau. I den forbindelse vil den foreslåede mekanisme også kunne bibringe beslutningstagerne relevant information til brug for opfølgningen på Haag-programmet i 2009.

2.3. Kommissionens meddelelse om ”Rapport om implementeringen af Haag-programmet for 2005” KOM(2006)333).

2.3.1. Meddelelsen indeholder Kommissionens årlige rapport om gennemførelsen af Haag-programmet og handlingsplanen fra 2005.

Hensigten med rapporten er at overvåge gennemførelsen af de mål, der er fastsat i Haag-programmet, inklusiv de mål der vedrører narkotikahandlingsplanen, strategien for eksterne relationer for området frihed, sikkerhed og retfærdighed og bekæmpelsen af terrorisme, som alle supplerer Haag-handlingsplanen.

Foruden overvågningen af gennemførelsesprocessen, indeholder rapporten for første gang et afsnit vedrørende den nationale implementering af de nævnte politikker.

2.3.2. Det fremgår af meddelelsen, at opfyldelsen af målene på RIA-området generelt er tilfredsstillende.

Kommissionen fremhæver specielt sit forslag til udvidelse af Det Europæiske Center for Racisme og Fremmedhad (EUMC) og oprettelse af Det Europæiske Agentur for Fundamentale Rettigheder som meget vigtige.

Endvidere nævnes det, at Kommissionens forslag til en rammeafgørelse om databeskyttelse på det politimæssige og strafferetlige område – som vil supplere den eksisterende lovgivning – er meget essentiel.

Endelig anføres det, at der som beskrevet i Haag-programmet i 2004 blev fastsat en narkotikastrategi for 2005-2012 og en narkotikahandlingsplan for 2005-2008. Den første årlige rapport på dette område vil blive præsenteret i efteråret 2006.

I overensstemmelse med tidsplanen i handlingsplanen blev der i december 2005 fastsat en strategi for de eksterne relationer på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed med det formål at fremme lovgivning, stabilitet og sikkerhed uden for EU.

2.3.3. Kommissionen anfører, at der inden for området ”styrkelsen af friheden” er sket store fremskridt.

Bl.a. fremhæves Kommissionens forslag til SIS II, Storbritanniens delvise gennemførelse af Schengen acquis (SIS) i december 2004 og vedtagelsen af Kommissionens meddelelse vedrørende interoperabilitet mellem forskellige europæiske databaser som vigtige tiltag.

2.3.4. Inden for området ”styrkelsen af sikkerheden” peges der særligt på vedtagelsen (den 21. februar 2006) af direktivet om logning af data fra telekommunikation.

Derudover anføres det, at de fleste af de mål, som var planlagt i 2005, vedrørende implementeringen af princippet om tilgængelighed, er fuldført.

I relation til udveksling af oplysninger om flypassagerer (PNR) til USA vedtog Kommissionen den 16. juni 2006 to initiativer, der skal udgøre det juridiske grundlag for at overføre PNR data til USA, jf. dommen fra EF-Domstolen af 30. maj 2006.

På området for bekæmpelse af terrorisme har EU fortsat arbejdet ved at gennemføre en overordnet plan for bekæmpelsen af terrorisme. Bl.a. blev en strategi vedrørende radikaliserings og rekruttering vedtaget i december 2005. Kommissionen anfører dog, at idet medlemsstaterne ikke havde gennemført rammeafgørelsen om terrorisme inden for tidsfristen, var det ikke muligt at fremsætte forslag om tilpasning af rammeafgørelsen i forbindelse med den planlagte anden implementeringsrapport.

Videre anføres det, at Kommissionens meddelelse om at udvikle en strategi vedrørende håndteringen af organiseret kriminalitet er et flagskib, men at mange af målene for at forbedre kendskabet til organiseret kriminalitet og for at forøge indsamlingen og analysen af informationer, er blevet udskudt til 2006.

Indsatsen for at give Europol mulighed for at spille en mere central rolle i bekæmpelsen af alvorlig organiseret kriminalitet drøftes fortsat i Rådet (retlige og indre anliggender). Sammen med ændringen af beslutningen om etableringen af det Europæiske politiakademi (CEPOL), drøftelsen af definitionen af sikkerhedskomiteens rolle (COSI) og koordineringen mellem de forskellige efterretningstjenester, er Rådet dog indstillet på at forbedre den operationelle indsats i det politimæssige samarbejde.

For så vidt angår beskyttelsen af kritiske infrastrukturer, præsenterede Kommissionen den 17. november 2005 en grøn bog. Et lovgivningsinitiativ vil blive fremsat i 2006.

Som følge af interne refleksioner vedrørende organisation af det Europæiske kriminalitetsforebyggende netværk (ECPN), vil Kommissionen præsentere et nyt initiativ i 2006.

2.3.5. For så vidt angår ”styrkelse af retfærdighed” anfører Kommissionen, at den på baggrund af drøftelserne med flere interessenter i efteråret 2005, vil præsentere en meddelelse vedrørende juridisk træning i EU i 2006.

Videre anfører Kommissionen, at tidsplanen for fremsættelse af initiativer med henblik på implementeringen af princippet om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser ligeledes blev overholdt. Kommissionen fremhæver i den forbindelse bl.a. meddelelsen om gensidig anerkendelse, som fornyede den generelle sammenhæng, forslaget til rammeafgørelse om hensyntagen til domme afsagt i andre EU-medlemsstater, og forslaget til rammeafgørelse om udveksling af

oplysninger om straffedomme. Der peges desuden på rapporten om implementeringen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Dog påpeger Kommissionen, at to vigtige instrumenter ikke blev vedtaget inden for tidsplanen. Det drejer sig om rammeafgørelsen om den europæiske bevissikringskendelse (hvor der blev opnået politisk enighed i juni 2006) og rammeafgørelsen om proceduremæssige rettigheder (som stadig drøftes). Begge instrumenter skulle ifølge Haag-programmet have været vedtaget i 2005.

For så vidt angår harmoniseringer, anfører Kommissionen, at grønbogen om jurisdiktionskonflikter og *ne bis in idem* blev vedtaget i december 2005, men at grønbogen om uskyldsformodningen blev udskudt til 2006. Det samme blev den anden rapport vedrørende implementeringen af rammeafgørelsen om ofres status i straffesager, idet medlemsstaterne ikke havde indsendt tilstrækkelig information.

Kommissionen konstaterer, at det inden for det civilretlige samarbejde i 2005 er lykkedes at behandle alle de initiativer, som var planlagt for året. Det gælder således vedrørende området for gensidig anerkendelse, hvor nye initiativer, navnlig på familierettens område, er undervejs som opfølgning på bl.a. – på Justitsministeriets område – grønbogen om arv.

2.3.6. I meddelelsen berøres også spørgsmålet om overvågning af den nationale gennemførelse.

Hensigten hermed er først og fremmest at få et overblik over de instrumenter på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed, som kræver en national gennemførelse (direktiver og rammeafgørelser).

De fleste instrumenter på området for frihed, sikkerhed og retfærdighed forskriver, at medlemsstaterne skal afrapportere om gennemførelsen i national ret til Kommissionen og i nogle tilfælde til Generalsekretariatet. Overholdelse af denne pligt er vigtig i forbindelse med evalueringen af den nationale gennemførelse. Kommissionen anfører således, at det i forbindelse med udarbejdelsen af denne meddelelse i visse tilfælde var umuligt at kontrollere, om fristen for gennemførelse var overholdt, idet afrapporteringsfristen kun meget sjældent bliver overholdt af medlemsstaterne.

2.3.7. For så vidt angår de fundamentale rettigheder konstaterer Kommissionen, at persondatadirektivet (95/46/EC), som sikrer et højt niveau af beskyttelse af persondata inden for søjle 1, generelt er gennemført korrekt i medlemsstaterne.

Desuden anføres det, at EU narkotikastrategien og narkotikahandlingsplanen for 2000-2004 fra 2004 er gennemført i medlemslandene med et blandet resultat.

I relation til området vedrørende styrkelsen af sikkerheden anfører Kommissionen, at – ud over rammeafgørelserne – er gennemførelsen af instrumenterne vedrørende bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og politi og toldsamarbejdet, herunder specielt konventionerne og protokollerne på basis af afsnit VI i EU-traktaten, svære at evaluere, idet disse instrumenter ikke indeholder specielle bestemmelser eller formelle pligter for medlemsstaterne til at afrapportere den nationale gennemførelse til Kommissionen.

På området for retfærdighed konstaterer Kommissionen, at rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre nu fungerer i EU, på trods af at flere lande har haft (og fortsat har) forfatningsmæssige problemer vedrørende implementeringen i national ret.

For så vidt angår harmoniseringsinstrumenterne – hvoraf flere har relevans i relation til bekæmpelsen af terrorisme – er den overordnede evaluering af gennemførelsen skuffende. Instrumenterne er meget ofte forkert gennemført i medlemsstaterne og ofte med stor forsinkelse.

Der henvises i øvrigt til den skematiske oversigt i meddelelsen, som viser de enkelte medlemsstater mangel på afrapportering til Kommissionen (opgjort i procent), den skematiske oversigt over, i hvor mange procent de enkelte medlemsstater ikke har gennemført instrumenterne korrekt, og den skematiske oversigt, der viser hvor mange procent af instrumenter, som ikke er gennemført til tiden.

2.3.8. Kommissionen konkluderer, at overvågningen af målene for 2005 viser, at de institutionsmæssige mekanismer fungerer tilfredsstillende inden for området frihed, sikkerhed og retfærdighed, når der er tale om instrumenter under TEF (afsnit IV). Derimod har fremdriften på området under afsnit VI i TEU været mindre tilfredsstillende.

Kommissionen påpeger, at der er flere årsager til, at processen under TEU afsnit VI går mere trægt, herunder bl.a. Rådets usikkerhed og tøven over for valget af retsgrundlag.

3. Gældende ret

Under hensyn til at der alene er tale om meddelelser fra Kommissionen, som dels indeholder en beskrivelse af de hidtil opnåede resultater inden for området retlige og indre anliggender, dels Kommissionens overvejelser om fremtidige målsætninger inden for området, er en beskrivelse af gældende ret ikke medtaget.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelser om et nyt arbejdsprogram for retlige og indre anliggender vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Hvis der efterfølgende som led i gennemførelsen heraf bliver vedtaget nye EU-retsakter, vil disse retsakter kunne medføre statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser, som det – henset til meddelelsernes omfang – på nuværende tidspunkt ikke er muligt at angive nærmere.

Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at meddelelserne bygger videre på det eksisterende Haag-program og ikke som sådan lægger op til nye prioriteter.

Der vil dog være behov for at vurdere de enkelte forslag nærmere, inden spørgsmålet om eventuelle statsfinansielle konsekvenser kan fastlægges nærmere.

5. Høring

De fremlagte meddelelser er sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Statsadvokaten for særlige international straffesager, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Procesbevillingsnævnet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Byggeriets Firkant, Dansk InkassoBrancheforening, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsmæglerforening, De Danske Patentagenters Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheforeningen, Danske Finansieringsselskabers Forening, Boligselskabernes Landsforening og Lejernes Landsorganisation.

Høringsfristen er fastsat til mandag den 4. september 2006.

6. Nærhedsprincippet

Det er på nuværende tidspunkt, hvor der ikke foreligger et nyt udkast til arbejdsprogram for området retlige og indre anliggender, vanskeligt at fastslå, om dette vil rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Dette vurderes imidlertid på det foreliggende grundlag ikke at ville være tilfældet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at tage præsentationen af meddelelserne til efterretning, idet man i øvrigt vil afvente resultatet af den igangsatte hjemlige høring, før man giver udtryk for en dansk holdning til et fremtidigt program på området.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet skal ikke høres i sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat om Kommissionens meddelelser KOM(2006)331, KOM(2006)332 og KOM(2006)333 – for så vidt angår Justitsministeriets område – er oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Den nye generation af Schengen-informationssystemet (SIS II). Forslag til forordning om oprettelse, drift og brug af SIS II, forslag til rådsafgørelse om oprettelse, drift og brug af SIS II, og forslag til forordning om adgang til SIS II for de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester for motorkøretøjer (KOM (2005)236) *, (KOM(2005)230) og KOM(2005)237).

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og af Schweiz den 1.-2. juni 2006 blev der opnået politisk enighed om et udkast til forordning om oprettelse, drift og brug af den nye generation af Schengen-informationssystemet (det såkaldte SIS II). I lyset af dialog-forhandlingerne mellem formandskabet (på vegne af Rådet), Kommissionen og Europaparlamentet kan det imidlertid ikke udelukkes, at formandskabet på det kommende rådsmøde vil genoptage drøftelsen af visse udvalgte problemstillinger vedrørende udkastet til hovedforordning. Herudover forventes det, at Rådet vil få forelagt et samlet udkast til rådsafgørelse om oprettelse, drift og brug af den nye generation af Schengen-informationssystemet. Det er også muligt, at Rådet vil få forelagt et udkast til forordning om adgang til SIS II for motorkøretøjsregistreringsmyndigheder. Udkastene til retsakter for SIS II vil formentlig blive forelagt med henblik på at opnå samlet politisk enighed, idet formandskabet sigter mod at opnå en førstelæsningsaftale med Europaparlamentet. Herudover forventes Rådet at blive orienteret om status for arbejdet med den tekniske udvikling af SIS II. Sagen ses ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Indførelsen af SIS II vil have statsfinansielle konsekvenser og formentlig også lovgivningsmæssige konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslagene. Fra dansk side ser man positivt på de foreliggende udkast til retsakter vedrørende SIS II, der bl.a. udgør en forudsætning for de nye medlemsstaters fuldstændige deltagelse i Schengen-samarbejdet. Det bemærkes, at udkastet til hovedforordning er omfattet af det retlige forbehold. Da hovedforordningen imidlertid vil udgøre en udbygning af Schengen-reglerne, vil Danmark – efter hovedforordningens vedtagelse – skulle træffe afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre denne i sin nationale lovgivning. Hvad angår de øvrige to forslag til SIS II-retsakter deltager Danmark fuldt ud i vedtagelsen heraf.

* Forslaget til forordning om oprettelse, drift og brug af SIS II (forslaget er en videreudvikling af Schengen-reglerne) er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten finder derfor anvendelse.

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92-119).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengenkonventionens bestemmelser vedrørende SIS. Disse bestemmelser betragtes derfor som udgangspunkt som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF). Det følger imidlertid af Schengen-protokollens artikel 5, stk. 2, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser, hvilket medfører, at man i forbindelse med enhver udbygning af reglerne om SIS må tage stilling til retsgrundlaget for det konkrete forslag til udbygning, jf. nærmere nedenfor.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for de nye medlemsstaters aktive deltagelse i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet.

På den baggrund blev det på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28.-29. maj 2001 besluttet, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. anføres, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med

henblik på udviklingen af SIS II, ligesom der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

I forlængelse heraf vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 6.-7. december 2001 henholdsvis en rådsforordning (2001/2424/EF, EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 4) og en rådsafgørelse (EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 1) om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II), og Kommissionen har på denne baggrund indledt udviklingsarbejdet.

Danmark deltog ikke i vedtagelsen af ovennævnte forordning, jf. protokollen om Danmarks stilling. Danmark meddelte ved skrivelse af 27. maj 2002, at Danmark i henhold til artikel 5 i protokollen om Danmarks stilling havde truffet afgørelse om at gennemføre forordningen i dansk ret. Forordningens gennemførelse krævede ikke lovændringer i Danmark.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 13.-14. juni 2002 blev der opnået enighed om en række rådskonklusioner vedrørende SIS II. Konklusionerne blev efterfølgende vedtaget af Rådet den 17. juni 2002.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5.-6. juni 2003 blev der vedtaget yderligere en række rådskonklusioner vedrørende bl.a. tilrettelæggelsen af det videre arbejde med SIS II.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 29.-30. april 2004 blev der vedtaget en række rådskonklusioner om placering, ledelse og finansiering af SIS II i udviklingsfasen.

Endelig blev der på rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 14. juni 2004 vedtaget en række rådskonklusioner om funktioner i SIS II. Heraf fremgår det bl.a., at SIS II – udover de funktioner, der allerede findes i det eksisterende SIS med senere ændringer – skal indeholde en række yderligere nærmere angivne funktioner, samt at SIS II herudover skal indeholde teknisk mulighed for yderligere funktioner.

Kommissionen har på denne baggrund udarbejdet forslag til tre retsakter, der tilsammen skal udgøre retsgrundlaget for SIS II: en rådsafgørelse om oprettelse, drift og brug af SIS II (KOM(2005) 230 endelig) (herefter rådsafgørelsen), en forordning om oprettelse, drift og brug af SIS II (KOM(2005) 236 endelig) (herefter hovedforordningen) og en forordning om adgang til SIS II for de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester

for motorkøretøjer (KOM(2005) 237 endelig) (herefter forordningen vedrørende motorkøretøjsregistreringsmyndigheder).

Forslaget til rådsafgørelse er fremsat med hjemmel i TEU, særlig artikel 30, stk. 1, litra a) og b), artikel 31, stk. 1, litra a) og b), og artikel 34, stk. 2, litra c). Af TEU artikel 30, stk. 1, litra a) og b) følger det, at fælles handling vedrørende politisamarbejde omfatter operativt samarbejde mellem de kompetente myndigheder vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger samt indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger. Af TEU artikel 31, stk. 1, litra a) og b) fremgår det, at retligt samarbejde i kriminalsager omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne samt lettelse af udlevering mellem medlemsstaterne. Endelig fremgår det af TEU artikel 34, stk. 2, litra c), at Rådet på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage afgørelser i overensstemmelse med målsætningerne i TEU afsnit VI, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Forslaget til hovedforordning er fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 62, nr. 2), litra a), og artikel 66. Af TEF artikel 62, nr. 2), litra a), fremgår det, at Rådet efter fremgangsmåden i TEF artikel 67 vedtager foranstaltninger vedrørende passage af medlemsstaternes ydre grænser, hvori der fastlægges standarder og procedurer, som medlemsstaterne skal følge ved udøvelsen af personkontrol ved disse grænser. Af TEF artikel 66 fremgår det, at Rådet efter fremgangsmåden i TEF artikel 67 træffer foranstaltninger til at sikre samarbejde mellem de kompetente tjenester i medlemsstaternes administrationer på de områder, der er omfattet af TEF afsnit IV, og mellem disse tjenester og Kommissionen.

Endelig er forslaget til forordning vedrørende motorkøretøjsregistreringsmyndigheder fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 71. Af TEF artikel 71 fremgår det bl.a. af bestemmelsens stk. 1, litra d), at Rådet efter fremgangsmåden i TEF artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget fastsætter formålstjenlige bestemmelser med henblik på gennemførelsen af TEF artikel 70 om en fælles transportpolitik.

Den samtidige fremsættelse af forslaget til rådsafgørelsen i medfør af TEU afsnit VI og forslaget til hovedforordningen i medfør af TEF afsnit IV skal ses i sammenhæng med, at SIS II har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring mv. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI). Endelig fremsættes der som nævnt tillige et særskilt forordningsforslag om motorkøretøjsregistreringsmyndigheders adgang til visse oplysninger i SIS II under henvisning til det fællesskabsretlige samarbejde om transport (TEF afsnit V).

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og TEF, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEF afsnit IV, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der vedtages i henhold til dette afsnit bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i forholdet til Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i TEF afsnit IV, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige lande.

I forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og Schweiz den 1.-2. december 2005 informerede Kommissionen Rådet om status vedrørende den tekniske udvikling af SIS II.

På rådsmødet den 21. februar 2006 orienterede formandskabet om sine overvejelser vedrørende den videre behandling af det retlige grundlag for SIS II og om den tekniske udvikling af systemet.

På rådsmødet den 27. og 28. april 2006 orienterede formandskabet på ny om status for arbejdet med udviklingen af SIS II samt om resultatet af det første møde i den højniveau-gruppe, som Rådet har oprettet på området. Der blev på rådsmødet opnået bred tilslutning til, at fingeraftryk skal kunne anvendes som direkte identifikationsmiddel i SIS II, så snart dette er teknisk muligt, samt at tilsynet med den nationale del af SIS II udføres af medlemsstaternes tilsynsmyndigheder, og tilsynet med den centrale del af systemet varetages af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. Horisontale spørgsmål vedrørende SIS II – både på nationalt og centralt plan – skal drøftes mellem medlemslandenes tilsynsmyndigheder (samlet i Den Fælles Kontrolinstans) og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. Herudover blev der på rådsmødet opnået bred tilslutning til, at de eksisterende kriterier for, hvornår en person kan indberettes som uønsket udlænding i SIS II, videreføres, idet det dog udtrykkeligt fastsættes, at personer, som står på FN- og EU-lister om rejserestriktioner, kan indberettes i SIS II. Rådet forpligtede sig i den forbindelse til at arbejde videre med spørgsmålet om en større grad af tilnærmelse på området.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og af Schweiz den 1.-2. juni 2006 blev der opnået politisk enighed om et udkast til forordning om oprettelse, drift og brug af den nye generation af Schengen-informationssystemet.

I lyset af dialog-forhandlingerne mellem formandskabet (på vegne af Rådet), Kommissionen og Europaparlamentet kan det imidlertid ikke udelukkes, at formandskabet på det kommende råds-møde vil genoptage drøftelsen af visse udvalgte problemstillinger vedrørende udkastet til hovedforordning. Herudover forventes det, at Rådet vil få forelagt et samlet udkast til rådsafgørelse om oprettelse, drift og brug af den nye generation af Schengen-informationssystemet. Det er også muligt, at Rådet vil få forelagt et udkast til forordning om adgang til SIS II for motorkøretøjs-registreringsmyndigheder. Udkastene til retsakter for SIS II vil formentlig blive forelagt med henblik på at opnå samlet politisk enighed, idet formandskabet sigter mod at opnå en førstelæsningsaftale med Europaparlamentet. Herudover forventes Rådet at blive orienteret om status for arbejdet med den tekniske udvikling af SIS II.

2. Indhold

Kommissionen har som nævnt fremlagt forslag til tre retsakter, der tilsammen skal udgøre retsgrundlaget for SIS II: En rådsafgørelse og en forordning (hovedforordningen) om oprettelse, drift og brug af SIS II samt en forordning om adgang til SIS II for de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester for motorkøretøjer.

En stor del af bestemmelserne i de foreliggende udkast til rådsafgørelse og hovedforordning er identiske, idet de er relevante for begge dele af retsgrundlaget for SIS II. Disse bestemmelser beskrives derfor under ét nedenfor under pkt. 2.1. Herudover findes der en række særlige bestemmelser i såvel rådsafgørelsen som hovedforordningen, som vil blive behandlet nedenfor under henholdsvis pkt. 2.2. og pkt. 2.3. Endelig indeholder det foreliggende udkast til forordning vedrørende motorkøretøjsregistreringsmyndigheder specifikke bestemmelser for disse myndigheders adgang til visse kategorier af oplysninger indberettet i medfør af rådsafgørelsen, jf. beskrivelsen under pkt. 2.4.

De foreslåede regler om SIS II bygger i vidt omfang på de eksisterende regler om SIS.

2.1. Fællesbestemmelser i rådsafgørelsen og hovedforordningen

2.1.1. Bestemmelser, der indholdsmæssigt svarer eller stort set svarer til de gældende regler for SIS

- Rådsforordningens og hovedforordningens artikel 1, som indeholder en fælles beskrivelse af oprettelsen af SIS II og det generelle formål med systemet, svarer indholdsmæssigt til Schengen-konventionens artikel 92(1) og 93.
- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 2 beskriver de to retsakters respektive anvendelsesområder. Af rådsafgørelsens artikel 2 fremgår det, at rådsafgørelsen fastsætter betingelser og procedurer for behandling af indberetninger og uddybende oplysninger i SIS II til brug i det politimæssige og strafferetlige samarbejde. Tilsvarende følger det af hovedforordningens artikel 2, at hovedforordningen fastsætter betingelser og procedurer for behandling af indberetninger vedrørende tredjelandsstatsborgere til SIS II med henblik på at nægte dem indrejse i medlemsstaternes område. Bestemmelserne svarer indholdsmæssigt stort set til Schengen-konventionens artikel 92(1).
- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 3 indeholder en række definitioner, som ikke i dag findes i Schengen-konventionen, men som svarer til den almindelige forståelse af de pågældende begreber. Det følger således af bestemmelsen, at en ”indberetning” er et sæt oplysninger, der indlæses i SIS II for at sætte de kompetente myndigheder i stand til at identificere en person eller genstand med henblik på at træffe en særlig foranstaltning. ”Supplerende oplysninger” er oplysninger, der ikke lagres i SIS II, men som har tilknytning til indberetninger i SIS II og som udveksles for at gøre det muligt for medlemsstaterne at konsultere og informere hinanden, mens ”uddybende oplysninger” er oplysninger, der er lagret i SIS II og har tilknytning til indberetninger. For så vidt angår begreberne ”behandling af personoplysninger”, ”behandling” og ”personoplysninger” henvises der til definitionerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. Herudover fremgår det af hovedforordningens artikel 3, at ”tredjelandsstatsborgere” skal forstås som personer, der ikke er EU-statsborgere i TEF artikel 17, stk. 1’s forstand eller statsborgere i et tredjeland som, i henhold til en aftale mellem EU og dette land, er omfattet af retten til fri bevægelighed.

Af rådsafgørelsen fremgår endvidere, at enhver henvisning i afgørelsen til bestemmelser i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre skal forstås som omfattende de tilsva-

rende bestemmelser i aftaler mellem EU og tredjelande med henblik på overgivelse af personer på grundlag af en arrestordre.

- I Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 4 beskrives først SIS II's tekniske struktur. Det fremgår, at SIS II består af en national del i hver enkelt medlemsstat, et centralt system, der består af en teknisk støttefunktion, som indeholder referencedatabasen for SIS II, samt en ensartet national grænseflade og en kommunikationsinfrastruktur mellem støttefunktionen og den nationale grænseflade.

Dernæst beskrives i samme artikel SIS II's driftsmåde. SIS II-oplysninger søges og indberettes således via den nationale del, der kan indeholde en datafil, som indeholder en fuldstændig eller delvis kopi af referencedatabasen for SIS II. Det fastsættes udtrykkeligt, at det ikke skal være muligt at søge direkte i andre medlemsstaters nationale del (hvilket det heller ikke er i dag).

Det centrale system, der står for tilsyn og forvaltning skal ligge i Strasbourg (Frankrig) og et centralt backup-system skal findes i Sankt Johann (Østrig). Det centrale system stiller de tjenester til rådighed, som er nødvendige for ajourføring af og søgninger i referencedatabasen for SIS II. Herudover sørger det centrale system for online-ajourføring af de nationale kopier samt synkronisering og sammenhæng mellem de nationale kopier og referencedatabasen for SIS II.

Dette svarer stort set til den gældende ordning, jf. Schengen-konventionens artikel 92(1).

- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 6, hvorefter hver medlemsstat, for egen regning og risiko, opretter og driver sit nationale system, svarer indholdsmæssigt til konventionens artikel 92(2).
- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 7 fastslår, at hver medlemsstat skal udpege et nationalt SIS II kontor, som skal have det overordnede ansvar for medlemsstatens nationale system, og gennem hvilken medlemsstaten skal foretage sine indberetninger, samt et såkaldt SIRENE-kontor, som skal sikre udvekslingen af supplerende oplysninger samt kontrollere kvaliteten af de oplysninger, der indlæses i SIS II. Denne bestemmelse svarer i det væsentlige til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 92(4) og artikel 108.
- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 8, hvorefter supplerende oplysninger udveksles i overensstemmelse med den såkaldte SIRENE-håndbog ved hjælp af kommuni-

kationsinfrastrukturen, svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i konventionens art. 92(4), der dog ikke indeholder nogen eksplicit henvisning til SIRENE-håndbogen.

- Det følger af rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 9, at medlemsstaterne ved oprettelsen af deres nationale system skal overholde de relevante procedurer, for at sikre en hurtig og effektiv overførsel af oplysninger, hvilket svarer til Schengen-konventionens artikel 92 (2). Herudover forpligtes de medlemsstater, der anvender en national kopi, til at sikre, at en søgning i den nationale kopi medfører samme resultat som en søgning i den centrale database.
- Ifølge rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 10 pålægges medlemsstaterne en række forpligtelser vedrørende sikkerhed og fortrolighed omkring SIS II og oplysningerne heri. Disse forpligtelser svarer i det væsentlige til det, der i dag gælder i forhold til oplysninger i SIS, jf. Schengen-konventionens artikel 118(1). Som noget nyt følger det af bestemmelserne, at alle personer og organer, der skal arbejde med oplysninger fra SIS II eller med supplerende oplysninger, skal være underlagt regler om tavshedspligt i medfør af den relevante medlemsstats nationale lovgivning. Denne pligt fortsætter med at bestå, efter de pågældende personer er fratrukket deres stilling.
- Ifølge rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 11 påser medlemsstaterne, at enhver adgang til og udveksling af personoplysninger med det centrale system eller i nationale kopier heraf registreres i det nationale system, med henblik på at kontrollere søgningens og databehandlingens lovlighed. Dette gælder dog ikke for udveksling af oplysninger med det centrale SIS II i forbindelse med opdateringer mv. af de nationale dele af SIS II. Denne logningsforpligtelse svarer i store træk til, hvad der gælder i dag efter Schengen-konventionens artikel 103. Som noget nyt fastsættes det, hvilke oplysninger, der skal fremgå af disse registreringer. Det drejer sig navnlig om oplysninger om indberetningens hidtidige forløb, dato og tidspunkt for overførslen af oplysninger, oplysninger anvendt til søgningen, de overførte oplysninger samt navn på myndigheden og den person, der er ansvarlig for behandlingen af oplysningerne.
- Efter rådsafgørelsens artikel 14 AB og hovedforordningens artikel 14 B er det den indberettende medlemsstat, som undersøger, om det pågældende tilfælde er så vigtigt, at indberetningen bør optages i SIS II. Bestemmelsen svarer til Schengen-konventionens artikel 94(1), 2. pkt.

- Efter hovedforordningens artikel 35 og rådsafgørelsens artikel 61 skal Kommissionen assisteres af et udvalg og kan, når forordningen foreskriver dette, træffe afgørelse i henhold til komitologiproceduren (forskriftsproceduren¹).
- Rådsafgørelsens artikel 38 og hovedforordningens artikel 20 om opbevaring af personoplysninger, der er optaget i SIS II, svarer til Schengen-konventionens artikel 112, med den tilføjelse, at indberetninger som udgangspunkt slettes automatisk, tre år efter de er indlæst i CS-SIS, *med mindre den indberettende medlemsstat har oplyst CS-SIS om, at slettefristen er forlænget.*
- Rådsafgørelsens artikel 42 og hovedforordningens artikel 23, hvorefter en medlemsstat kan bevare SIS II oplysninger, i forbindelse med hvilke der er truffet foranstaltninger på medlemsstatens område, samt oplysninger om en indberetning, som den pågældende medlemsstat har foretaget i SIS II, i sine nationale registre, svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 112 A og artikel 113 A.
- Efter rådsafgørelsens artikel 42 A og hovedforordningens artikel 23 A finder den indberettende medlemsstats nationale lovgivning anvendelse på oplysningerne i medlemsstatens nationale del, for så vidt fællesskabslovgivningen ikke fastsætter særlige bestemmelser. Hvis den ønskede foranstaltning ikke kan iværksættes, underretter den anmodede medlemsstat straks den indberettende medlemsstat herom. Dette svarer til, hvad der i dag gælder inden for rammerne af Schengen-konventionen, jf. dennes artikel 104(2) og 104(3).
- Rådsafgørelsens artikel 43 og hovedforordningens artikel 24, som regulerer spørgsmålet om kvaliteten af de oplysninger, der behandles i SIS II, samt indberetningernes kompatibilitet, svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 105, 106 og 107, med følgende tilføjelser:
 - Der fastsættes en 10-dages frist for en medlemsstat, der er i besiddelse af dokumentation, der lader formode, at en oplysning er ukorrekt eller ulovligt indberettet, til at meddele dette til den indberettende medlemsstat.
 - Hvis medlemsstaterne ikke inden to måneder er nået til enighed om, hvorvidt en oplysning skal rettes eller slettes, forelægger den medlemsstat, der ikke har indberettet oplysningen, sagen for Den Europæiske Tilsynsførende for Data-

¹ Forskriftsproceduren indebærer, at kommissionen for at kunne vedtage et forslag skal have støtte fra et kvalificeret flertal i det ansvarlige forskriftsudvalg, som består af repræsentanter fra medlemsstaterne og har Kommissionens repræsentant som formand. Kan et sådant flertal ikke tilvejebringes, skal forslaget straks forelægges Rådet, som så tager stilling til det. Rådet skal dog kunne samle et kvalificeret flertal imod forslaget for at kunne forkaste det.

beskyttelse, der fungerer som mægler sammen med de nationale tilsynsmyndigheder.

- Medlemsstaterne udveksler supplerende oplysninger, hvis en person hævder ikke at være den, der er eftersøgt i en indberetning.

- Det fremgår af rådsafgørelsens artikel 47 og hovedforordningens artikel 27, at de nationale SIRENE-kontorer, for at støtte udvekslingen af supplerende oplysninger, bevarer en henvisning til de afgørelser, der giver anledning til en indberetning. Herudover indeholder bestemmelserne regler om opbevaring af supplerende oplysninger, som svarer til reglerne i Schengen-konventionens artikel 112 A og 113 A.

- Rådsafgørelsens artikel 50 og hovedforordningens artikel 28 om en persons ret til indsigt i oplysninger om den pågældende, samt ret til at få rettet eller slettet ukorrekte eller ulovligt indberettede oplysninger, svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i konventionens artikel 109 og 110.

- Rådsafgørelsens artikel 52 og hovedforordningens artikel 30 om retten til at indbringe spørgsmålet om indberetning for en domstol eller en anden kompetent myndighed med påstand om rettelse eller sletning af oplysningerne, aktindsigt eller skadeserstatning svarer indholdsmæssigt til konventionens artikel 111. *Som noget nyt er der dog indsat en revisionsklausul, hvorefter Kommissionen skal evaluere disse bestemmelser to år efter at retsakterne er trådt i kraft.*

- Det følger af rådsafgørelsens artikel 53 og hovedforordningens artikel 31, at de nationale databeskyttelsesmyndigheder uafhængigt skal overvåge lovligheden af behandlingen af SIS II personoplysninger på eller fra deres område. Dette svarer til, hvad der i dag gælder i henhold til Schengen-konventionens artikel 114. Som noget nyt, følger det af bestemmelsen, at databeskyttelsesmyndigheden skal sikre, at der mindst hvert fjerde år foretages en revision af databehandlingsaktiviteterne i den nationale del.

- Rådsafgørelsens artikel 54 og hovedforordningens artikel 32 indeholder regler om medlemsstaternes erstatningsansvar som følge af skader voldt i forbindelse med brugen af N.SIS II. Disse regler svarer til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 116. Som noget nyt indeholder bestemmelsen endvidere regler om medlemsstaternes ansvar for eventuelle skader forårsaget på SIS II som følge af manglende overholdelse af deres forpligtelser.

Kan der ikke inden tre måneder samles et sådant flertal imod forslaget kan Kommissionen vedtage den foreslåede retsakt.

2.1.2. Bestemmelser, der indebærer større ændringer i Schengen-konventionens bestemmelser

- Af artikel 5 i rådsafgørelsen og hovedforordningen fremgår det, at udgifterne i forbindelse med oprettelsen, driften og vedligeholdelsen af det centrale system og kommunikationsinfrastrukturen afholdes over EU's budget, mens medlemsstaterne selv afholder udgifter til udvikling og drift af deres respektive nationale systemer. Betalingerne til det centrale system er hidtil blevet dækket via medlemsstatsbidrag, jf. konventionens artikel 92, stk. 3, sammenholdt med artikel 119.
- Det fremgår af rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 14 A, at SIS II udelukkende indeholder de kategorier af oplysninger, der meddeles af medlemsstaterne og som er nødvendige til opfyldelse af de formål, der følger af henholdsvis rådsafgørelsens artikel 15, 23, 27, 31 og 35 og hovedforordningens artikel 15. Det er således kun en række nærmere angivne oplysninger om personer, der kan medtages i indberetninger. Det drejer sig om: efternavn(e), fornavn(e), fødselsnavn, tidligere anvendte navne, eventuelle kaldenavne, særlige fysiske kendetegn af objektiv og blivende karakter, fødselsdato, fødested, køn, fotografier, fingeraftryk, nationalitet(er), om vedkommende er bevæbnet, voldelig eller er flygtet, indberetningsgrund, den indberettende myndighed, en henvisning til beslutningen om indberetningen, oplysninger om forholdsregler, samt en henvisning til andre indberetninger, der er behandlet i SIS II. Den foreslåede bestemmelse svarer til Schengen-konventionens artikel 94(1) og (3) med den væsentlige ændring, at det fremover skal være muligt at medtage biometriske oplysninger (fotografi og fingeraftryk) samt links til andre indberetninger i SIS II. De tekniske regler vedrørende indberetning af og adgang til disse oplysninger fastsættes i henhold til komitologiproceduren.

2.1.3. Bestemmelser, der er nye i forhold til Schengen-konventionen

- Ifølge rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 11 A skal medlemsstaterne sikre, at myndigheder med adgang til SIS II tager de nødvendige forholdsregler med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i rådsafgørelsen og hovedforordningen og at disse myndigheder samarbejder med den nationale datatilsynsmyndighed.
- Efter rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 11 B skal personale, som skal behandle oplysninger, der opbevares i SIS II, forudgående uddannes i datasikkerhed og reglerne om databeskyttelse.

- Ifølge artikel 12 i rådsafgørelsen og hovedforordningen skal en forvaltningsmyndighed være ansvarlig for den driftsmæssige ledelse af den centrale SIS II, samt for visse nærmere definerede opgaver i forbindelse med kommunikationsinfrastrukturen, herunder tilsyn samt koordination af kontakten mellem medlemsstaterne og udbyderen af infrastrukturen. Kommissionen skal have ansvaret for alle andre opgaver vedrørende kommunikationsinfrastrukturen, særligt opgaver i forbindelse med budgetimplementering, erhvervelse og fornyelse samt kontraktmæssige forhold. I en overgangsperiode, før forvaltningsmyndigheden overtager den driftsmæssige ledelse af den centrale SIS II, varetages denne af Kommissionen, der dog kan vælge at uddelegere denne opgave, samt budgetimplementeringen til en kompetent national myndighed, efter nærmere angivne kriterier.
- Ifølge artikel 13 i rådsafgørelsen og hovedforordningen er den forvaltningsmyndighed, der har ansvaret for den driftsmæssige ledelse af det centrale system, underlagt de samme krav om sikkerhed og fortrolighed, som efter artikel 10 om medlemsstaternes forvaltning af de nationale systemer.
- Efter rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 14 påser forvaltningsmyndigheden, at enhver adgang til og udveksling af personoplysninger inden for det centrale system registreres på centralt niveau, med henblik på at kontrollere søgningens og databehandlingens lovlighed. Registreringerne skal indeholde de samme oplysninger, som efter artikel 11 skal registreres på nationalt niveau.
- Rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 14 AA indeholder en bestemmelse, hvorefter Kommissionen i samarbejde med de nationale datatilsynsmyndigheder og *Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse* er ansvarlig for – i forbindelse med opstarten af SIS II – at iværksætte en informationskampagne, der oplyser offentligheden om SIS II, herunder bl.a. om systemets formål og indhold, om hvilke myndigheder, der har adgang, samt om enkeltpersoners rettigheder. Tilsvarende informationskampagner skal gentages regelmæssigt af de enkelte medlemsstater datatilsynsmyndigheder og *Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse*.
- Efter rådsafgørelsens artikel 14 AC og hovedforordningens artikel 14 C kan fotografier og fingeraftryk kun indberettes i SIS II efter en særlig kvalitetskontrol. Fotografier skal kun kunne anvendes til at bekræfte identiteten på en tredjelandstatsborger, der er fundet som følge af en alfanumerisk søgning i SIS II. Det samme gælder med hensyn til fingeraftryk, som dog, så snart det er teknisk muligt, også skal kunne anvendes til direkte identifikation af en tredjelandstatsborger. *Anvendelsen af bestemmelsen skal tages op til re-*

vision af Kommissionen, når funktionen har været til rådighed og anvendt i praksis i to år.

- Det følger af rådsforordningens artikel 14 AD og hovedforordningens artikel 14 D, at en indberetning ikke kan finde sted uden *angivelse af følgende oplysninger: efternavn, fornavn(e), fødselsnavn, tidligere anvendte navne, eventuelle kaldenavne, køn*, en henvisning til den afgørelse, der ligger til grund for indberetningen, *samt eventuelle forholdsregler, der skal tages i anledning af indberetningen*.
- Rådsafgørelsens artikel 43 A og hovedforordningens artikel 24 A indeholder regler om den fremgangsmåde, der skal anvendes, hvis en medlemsstat, i forbindelse med en indberetning, bliver opmærksom på, at der allerede er registreret en person i SIS med samme kendetegn. Udveksling af oplysninger med henblik på at afgøre om der er tale om den samme person, finder sted via de nationale SIRENE-kontorer.
- Rådsafgørelsens artikel 44 og hovedforordningens artikel 25 har til formål at mindske forvekslingsrisikoen mellem personer, der reelt er omfattet af en indberetning, og personer, hvis identitet er blevet misbrugt. I sådanne tilfælde skal den medlemsstat, der oprindeligt indlæste indberetningen, med samtykke fra den person, hvis identitet er blevet misbrugt, tilføje oplysninger vedrørende sidstnævnte i indberetningen. De uddybende oplysninger må udelukkende anvendes til at sondre mellem de nævnte personer eller til at give den person, hvis identitet er blevet misbrugt, mulighed for at bevise sin identitet. Som uddybende oplysninger må kun efternavn(e), fornavn(e), eventuelle kaldenavne, særlige fysiske kendetegn af objektiv og blivende karakter, fødselsdato, fødested, køn, fotografier, fingeraftryk, nationalitet(er) og identitetsdokumenters nummer og udstedelsesdato angives. De uddybende oplysninger efter denne bestemmelse skal slettes samtidig med indberetningen eller tidligere, hvis den person, hvis identitet er blevet misbrugt, anmoder herom. Adgangen til de uddybende oplysninger er begrænset til de myndigheder, der har adgang til den pågældende indberetning, og kun med henblik på at undgå fejlagtig identifikation.
- Ifølge rådsafgørelsens artikel 46 og hovedforordningens artikel 26 kan en medlemsstat sammenkoble indberetninger, den selv foretager i SIS II, når der er et klart operationelt behov herfor. Sammenkoblingen skal ske i overensstemmelse med national lovgivning. Virkningen af sammenkoblingen er at skabe en forbindelse mellem de pågældende indberetninger. Derimod påvirker sammenkoblingen ikke de foranstaltninger, der skal træffes på grundlag af hver enkelt indberetning eller det tidsrum, hvori indberetningerne bevares, ligesom den ikke påvirker retten til adgang til SIS II. Myndigheder, der ikke har ret til at

få adgang til bestemte kategorier af indberetninger har således heller ikke adgang til at se sammenkoblingen til disse kategorier. Når en medlemsstat finder, at det er i strid med dens nationale ret eller internationale forpligtelser, at en anden medlemsstat sammenkobler indberetninger, kan den træffe de fornødne foranstaltninger for at sikre, at der ikke er adgang til de sammenkoblede indberetninger fra dens område. De tekniske regler om sammenkobling af indberetninger fastsættes i henhold til komitologiproceduren.

- Efter rådsafgørelsens artikel 48 A og hovedforordningens artikel 27 A er behandling af følsomme kategorier af oplysninger, jf. *hhv. artikel 6 i Europarådets konvention om databeskyttelse* eller artikel 8, stk. 1, i persondatadirektivet, ikke tilladt.
- Efter rådsafgørelsens artikel 53 A og hovedforordningens artikel 31 A overvåger Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse den centrale forvaltningsmyndigheds behandling af SIS II personoplysninger. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse sikrer, at der mindst hvert fjerde år foretages en revision af forvaltningsmyndighedens databehandlingsaktiviteter. Revisionsrapporten sendes til Europaparlamentet, Rådet, forvaltningsmyndigheden og de nationale tilsynsmyndigheder.
- Det følger af rådsafgørelsens artikel 53 B og hovedforordningens artikel 31 B, at de nationale tilsynsmyndigheder og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse skal samarbejde aktivt og har et fælles ansvar for tilsynet med SIS II. De skal i den forbindelse indenfor rammerne af deres respektive kompetencer udveksle relevante oplysninger samt hjælpe hinanden med at løse forskellige tværgående problemstillinger. Til dette formål skal *de nationale tilsynsmyndigheder* og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse mødes mindst to gange årligt. Omkostningerne hertil dækkes af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. En fælles rapport over aktiviteterne sendes til Europaparlamentet, Rådet og forvaltningsmyndigheden hvert andet år.
- Rådsafgørelsens artikel 53 C og hovedforordningens 31 C fastslår, at Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse skal have adgang til at føre kontrol med databehandlingsaktiviteter foretaget af en medlemsstat som led i dennes operationelle forvaltning af CS-SIS i en overgangsperiode, jf. *hovedforordningens og rådsafgørelsens artikel 12*.
- Efter rådsafgørelsens artikel 55 og hovedforordningens artikel 33 sikrer medlemsstaterne, at misbrug af SIS II-oplysninger straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, og virker afskrækkende i overensstemmelse med national ret.

- Efter rådsafgørelsens artikel 59 og hovedforordningens artikel 34 skal forvaltningsmyndigheden kontrollere SIS II's effektivitet i forhold til nærmere fastsatte mål. Forvaltningsmyndigheden skal endvidere hvert år offentliggøre statistikker, som bl.a. skal vise antallet af søgninger i SIS II (samlet set og pr. medlemsstat) samt antallet af hits pr. indberetning. *Hvert andet år skal forvaltningsmyndigheden udarbejde en rapport om den tekniske anvendelse af det centrale SIS II samt om den bilaterale og multilaterale udveksling af supplerende oplysninger til Europaparlamentet og Rådet. Hvert fjerde år skal Kommissionen udarbejde en samlet evaluering heraf og videregive denne til Europaparlamentet og Rådet.*
- *Det følger af rådsafgørelsens artikel 62, at afgørelsen erstatter artikel 64 samt 92 til 119 (med undtagelse af artikel 102 A) i Schengen-konventionen, for så vidt angår de områder, der er omfattet af EU-traktaten. Rådsafgørelsen erstatter endvidere en række nærmere angivne afgørelser fra Eksekutivkomitéen. Tilsvarende fremgår det af hovedforordningens artikel 36, at forordningen erstatter artikel 92 til 119 (med undtagelse af artikel 102 A) i Schengen-konventionen, for så vidt angår de områder, der er omfattet af EF-traktaten. Forordningen erstatter endvidere en række nærmere angivne afgørelser og erklæringer fra Eksekutivkomitéen.*
- I medfør af rådsafgørelsens artikel 63 og hovedforordningens artikel 37 ophæves en række rådsafgørelser og forordninger med virkning fra de nye SIS II-retsakters ikrafttræden.
- Efter rådsforordningens artikel 64 skal bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 94, 95, 97, 98, 99, 100 og 101 (1) og (2) fortsat finde anvendelse på indberetninger, der overføres fra SIS I+ til SIS II. Tilsvarende gælder efter hovedforordningens artikel 38 for bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 94, 96 og 101 (1) og (2). Ved denne overgangsperiodes udløb skal medlemsstaterne sikre, at de pågældende indberetninger opfylder forordningens regler. Det beløb, der er indbetalt af medlemsstaterne til dækning af omkostninger i forbindelse med etablering og brug af Schengen-informationssystemet, og som ikke er anvendt på det tidspunkt, fra hvilket forordningen finder anvendelse, tilbagebetales til medlemsstaterne.
- Rådsafgørelsens artikel 65 og hovedforordningens artikel 39 fastsætter regler om SIS II-retsakternes ikrafttræden og anvendelsestidspunkt. Retsakterne finder således anvendelse i forhold til de medlemsstater, som deltager i SIS I+ fra en dato, der vedtages af Rådet, og som fastsættes under hensyntagen til, at de fornødne implementeringsskridt er vedtaget, at de medlemsstater, der deltager fuldt ud i SIS I+, har meddelt Kommissionen, at de

har gennemført de fornødne tekniske og juridiske ændringer, at testkørslerne af SIS II efter Rådets vurdering er forløbet på en tilfredsstillende måde, og at Kommissionen har sikret, at det er teknisk muligt at tilslutte det centrale SIS II til de enkelte medlemsstaters nationale SIS II.

2.2. Særlige bestemmelser i rådsafgørelsen

2.2.1. Bestemmelser, der indholdsmæssigt svarer eller stort set svarer til de gældende regler om SIS

- Ifølge rådsafgørelsens artikel 14 B kan en medlemsstat, der finder, at en indberetning i overensstemmelse med rådsafgørelsens artikel 15 *om en eftersøgt person, der begæres anholdt med henblik på udlevering eller med artikel 23 eller 31* ikke er forenelig med dens nationale lovgivning, internationale forpligtelser eller væsentlige nationale hensyn, forsyne indberetningen med en påtegning om, at de foranstaltninger, der er knyttet hertil ikke vil blive iværksat på den pågældende medlemsstats område. Bestemmelserne herom svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 94(4) og 95(4). For at sætte medlemsstaterne i stand til at afgøre, om de skal indsætte en påtegning, indeholder bestemmelserne som noget nyt regler om automatisk besked til medlemsstaterne – *via udveksling af supplerende oplysninger* – om nye indberetninger, der er foretaget i overensstemmelse med artikel 15.
- Rådsafgørelsens artikel 15, hvorefter oplysninger om eftersøgte personer, der begæres anholdt med henblik på overgivelse på grundlag af en europæisk arrestordre eller med henblik på udlevering optages i SIS II efter anmodning fra den indberettende medlemsstats retlige myndigheder, svarer til reglen i Schengen-konventionens artikel 95(1). *Som noget nyt fastslår bestemmelsen, at også oplysninger om eftersøgte personer, der begæres anholdt med henblik på overgivelse på grundlag af en arrestordre udstedt i overensstemmelse med en aftale mellem EU og et tredjeland (Norge og Island) herom.*
- Rådsafgørelsens artikel 20, hvorefter en anmodning om anholdelse, der ikke kan efterleves, skal behandles som en anmodning om meddelelse af den pågældende persons opholdssted, svarer til Schengen-konventionens art. 95(5).
- Rådsafgørelsens artikel 23 og artikel 26 om indberetninger vedrørende forsvundne personer med henblik på beskyttelse eller forebyggelse af trusler svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i Schengen-konventionens artikel 97.

- Rådsafgørelsens artikel 27 og artikel 30 om indberetninger om personer, som eftersøges med henblik på at yde bistand i forbindelse med retsforfølgning, svarer stort set til bestemmelsen i konventionens artikel 98.
- Rådsafgørelsens artikel 35 og artikel 36 om indberetninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag, svarer til konventionens artikel 100.
- Rådsafgørelsens artikel 37 om nationale myndigheders adgang til oplysninger i SIS II og ret til søgning direkte eller i en kopi af oplysningerne i CS-SIS II svarer til konventionens artikel 101(1).
- Rådsafgørelsens artikel 37 A, der omhandler Europols adgang til oplysninger, der er indberettet i SIS II i medfør af reglerne i rådsafgørelsens artikel 15, 31 og 35, svarer til Schengen-konventionens artikel 101 A.
- Rådsafgørelsens artikel 37 B om adgang for Eurojusts nationale medlemmer til oplysninger optaget i SIS II i medfør af rådsafgørelsens artikel 15 og 27 svarer til bestemmelsen i konventionens artikel 101 B.
- *Rådsafgørelsens artikel 37 C hvoraf det fremgår at brugere af SIS II kun må søge de oplysninger, som er nødvendige for udførelsen af deres opgaver, svarer til de gældende bestemmelser i Schengen-konventionens artikel 101 (3), artikel 101 A (2) og 101 B (2).*
- Rådsafgørelsens artikel 38 om opbevaringsperioden for indberetninger svarer til bestemmelsen i Schengen-konventionens artikel 112 og 113, med den ændring at fristen for at varsle en planlagt sletning af oplysninger er forlænget fra en til fire måneder.
- *Rådsafgørelsens artikel 38 A, hvorefter oplysninger om genstande, der er indberettet i SIS II, i medfør af artikel 31 (med henblik på diskret eller målrettet kontrol) opbevares i højst fem år, mens oplysninger om genstande, som er indlæst i medfør af artikel 35 (med henblik på beslaglæggelse eller anvendelse som bevismidler) opbevares i højst 10 år, svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i Schengen-konventionens artikel 113.*
- Rådsafgørelsens artikel 40, der indeholder de nærmere regler for behandling af SIS II-oplysninger, svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 102.

2.2.2. Bestemmelser, der indebærer større ændringer i forhold til Schengen-konventionen

- *I rådsafgørelsens artikel 31 om indberetninger af personer og genstande med henblik på diskret eller målrettet kontrol, er de materielle betingelser for at foretage en sådan kontrol lempet i forhold til den gældende artikel 99 i Schengen-konventionen. Ifølge artikel 31 kan en sådan kontrol således foretages, hvor der er en konkret formodning om, at den pågældende person er i færd med eller har til hensigt at begå en alvorlig strafbar handling, mens der efter Schengen-konventionen skal være tale om "et større antal særligt alvorlige strafbare handlinger". Tilsvarende kan der foretages kontrol i henhold til artikel 31, når det ud fra en samlet vurdering af den pågældende, navnlig under hensyn til tidligere begåede strafbare handlinger, må formodes at vedkommende også i fremtiden vil begå alvorlige strafbare handlinger. Efter Schengen-konventionen kræves i sådanne tilfælde, at der er risiko for, at den pågældende i fremtiden vil begå "særligt alvorlige strafbare handlinger". I det foreliggende udkast til artikel 31 foreslås endvidere indsat en definition, hvoraf det fremgår, at der ved "alvorlig strafbar handling" i denne bestemmelses forstand, forstås et forhold, der efter den indberettende medlemsstats lovgivning har en strafamme på mindst et års fængsel.*

Det bemærkes i øvrigt, at rådsafgørelsens artikel 32 om indsamling og udveksling af supplerende oplysninger i forbindelse med indberetninger om personer med henblik på diskret eller målrettet kontrol svarer indholdsmæssigt til Schengen-konventionens artikel 99 (4) og (5).

2.2.3. Bestemmelser, der er nye i forhold til Schengen-konventionen

- *Efter rådsafgørelsens artikel 14 C kan påtegninger, der forbyder anholdelse med henblik på overgivelse, kun indsættes i tilknytning til en indberetning, der er sket i henhold til en europæisk arrestordre, hvis den kompetente judicielle myndighed i henhold til national lovgivning har afvist at efterkomme en europæisk arrestordre, fordi der foreligger en grund til at afslå fuldbyrdelse. En medlemsstats Sirene-kontor kan dog anmode om, at der indsættes en påtegning på en sådan indberetning, hvis det på baggrund af en generel instruks, der svarer til afslagsgrundene i rammeafgørelsens artikel 3 og 4, og som er udstedt af den pågældende medlemsstats kompetente myndighed er åbenbart, at fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre vil blive nægtet.*
- *Af rådsafgørelsens artikel 17 fremgår det, at i de tilfælde, hvor en person begæres anholdt med henblik på overgivelse på grundlag af en europæisk arrestordre, skal den indberettende medlemsstat indlæse en kopi af den originale europæiske arrestordre i SIS II. Med-*

lemsstaten kan desuden vælge at inkludere en oversættelse af oplysningerne og/eller den originale arrestordre til et eller flere af EU's officielle sprog. *I tilfælde af et hit i forbindelse med en indberetning på grundlag af en europæisk arrestordre skal den medlemsstat, som har udstedt arrestordren – efter anmodning fra den medlemsstat, som skal udføre den – inden for en frist på to uger sende en oversættelse heraf til den udførende medlemsstat. Oversættelsen skal enten være til den udførende medlemsstats officielle sprog eller til et af Fællesskabsinstitutionernes officielle sprog, hvis dette er accepteret af den udførende medlemsstat i henhold til rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.*

- Det følger af rådsafgørelsens artikel 22, at i tilfælde hvor rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre finder anvendelse, udgør en indberetning til SIS II efter artikel 15 sammen med de uddybende oplysninger, der er omhandlet i artikel 17, en europæisk arrestordre udstedt i overensstemmelse med rammeafgørelsen. *Hvor rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre ikke finder anvendelse, skal en indberetning i SIS II med henblik på anholdelse med det formål at udlevere, udgøre en anmodning om midlertidig anholdelse i henhold til artikel 16 i den Europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere.*
- *Efter rådsafgørelsens artikel 48 AA kan visse oplysninger om stjålne pas indberettet i SIS II udveksles med Interpol, såfremt den medlemsstat, der har indberettet de pågældende oplysninger, giver sit samtykke hertil. Det drejer sig om pasnummer, udstedelsesland og dokumentets karakter.*

2.3. Særlige bestemmelser i hovedforordningen

2.3.1. Bestemmelser, der indholdsmæssigt svarer til eller stort set svarer til de gældende regler for SIS

- Hovedforordningens artikel 15 fastsætter betingelserne for optagelse af tredjelandsstatsborgere i SIS II med henblik på at nægte dem indrejse eller ophold. I forhold til de gældende betingelser, der findes i Schengen-konventionens artikel 96, indebærer den foreslåede bestemmelse ændringer på følgende punkter:
 - Det fremgår eksplicit af forordningen, at den afgørelse, der ligger til grund for en efterfølgende afgørelse om indberetning, skal træffes på grundlag af en individuel vurdering.
 - Afgørelsen om indberetning samt den bagvedliggende afgørelse kan appelleres i overensstemmelse med den indberettende medlemsstats nationale lovgivning.

- *Der er indsat en revisionsklausul, hvorefter bestemmelsen evalueres tre år efter den dato, fra hvilken forordningen finder anvendelse, med henblik på en eventuel højere grad af harmonisering af kriterierne for indberetning.*
- Hovedforordningens artikel 17 og artikel 17 A, der indeholder regler om nationale myndigheders adgang til oplysninger indberettet i SIS II i medfør af artikel 15, svarer indholdsmæssigt til den gældende bestemmelse i Schengen-konventionens artikel 101(1-3).

2.3.2. Bestemmelser, der er nye i forhold til Schengen-konventionen.

- *Efter hovedforordningens artikel 15 A træffes en beslutning om at indberette tredjelandsstatsborgere, som er omfattet af retten til fri bevægelighed jf. direktiv 2004/38/EF om unionsborgere og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, i overensstemmelse med den lovgivning, der er vedtaget som led i gennemførelsen af dette direktiv.*
- *Efter hovedforordningens artikel 15 AA skal der indlæses oplysninger i SIS II med henblik på at nægte indrejse eller ophold for så vidt angår tredjelandsstatsborgere, som er omfattet af en restriktiv foranstaltning i overensstemmelse med artikel 15 i EU-traktaten, herunder foranstaltninger, hvorved der gennemføres et rejseforbud udstedt af FN's Sikkerhedsråd. Dette forudsætter dog, at kravene til oplysningernes kvalitet er opfyldt. Reglerne om minimumdata jf. artikel 14 D finder ikke anvendelse i forhold til sådanne indberetninger. Ved vedtagelsen af den relevante foranstaltning efter TEU artikel 15 udpeges den medlemsstat, der på vegne af samtlige medlemsstater skal foretage indberetningen samt ajourføre og slette denne.*
- *Efter hovedforordningens artikel 20 AA skal indberetninger i medfør af hovedforordningens artikel 15 (uønskede udlændinge), som vedrører en person, der har opnået statsborgerskab i en medlemsstat, slettes så snart den medlemsstat, der har indberettet den pågældende, bliver opmærksom herpå.*
- Hovedforordningens artikel 21, der indeholder de nærmere regler for behandling af SIS II-oplysninger, svarer indholdsmæssigt til bestemmelserne i Schengen-konventionens artikel 102. Som noget nyt fremgår det dog af bestemmelsen, at kopiering af data til brug for visaudstedende myndigheder, der fører til offline-databaser, skal ophøre et år efter, at SIS II og visuminformationssystemet (VIS) er forbundet, jf. den kommende forordning om VIS og udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne vedrørende visum til kortere ophold.

- Efter hovedforordningens artikel 29, skal tredjelandsstatsborgere, som i medfør af forordningen er indberettet som uønskede udlændinge i SIS II, informeres herom i overensstemmelse med artikel 10 og 11 i persondatadirektivet. Der informeres dog ikke, hvis personoplysningerne ikke er indsamlet hos den pågældende tredjelandsstatsborger og information viser sig umulig eller uforholdsmæssigt vanskelig, hvis den pågældende allerede har informationerne, eller hvis det ved national lov er fastsat, at der ikke skal informeres, især for at beskytte den nationale sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed eller forebyggelse, efterforskning mv. af strafbare handlinger.

2.4. Motorkøretøjsforordningen

- Ifølge artikel 1 i forordningen vedrørende motorkøretøjsregistreringsmyndigheder skal de tjenester i medlemsstaterne, der har ansvaret for udstedelse af registreringsattester for motorkøretøjer, have adgang til oplysningerne indberettet i SIS II i overensstemmelse med rådsafgørelsens artikel 35, stk. 1, litra a), b) og f), udelukkende med henblik på at kontrollere, om køretøjer, der ønskes registreret, er stjålet, ulovligt handlet eller forsvundet. Motorkøretøjsregistreringsmyndighederne vil dermed få adgang til oplysninger om visse motorkøretøjer, både, luftfartøjer, visse trailere, campingvogne, industrielt udstyr, påhængsmotorer, containere, registreringsattester og nummerplader, der er stjålne, ulovligt handlede eller forsvundet. De vil endvidere få adgang til oplysninger om beskadigede registreringsattester og nummerplader.

Adgangen til oplysningerne er underlagt national lovgivning, idet det dog udtrykkeligt angives, at statslige tjenester skal have ret til direkte søgning i oplysningerne i SIS II. Derimod skal ikke-statslige tjenester kun have adgang til oplysningerne via en af de i rådsafgørelsens artikel 37 nævnte myndigheder, dvs. politi-, grænse- og toldmyndigheder samt de nationale retsmyndigheder.

Bestemmelserne i motorkøretøjsforordningen svarer indholdsmæssigt til de ændringer i Schengen-konventionen, som er gennemført ved Europaparlamentets og Rådets forordning nr. 1160/2005 af 6. juli 2005.

3. Gældende dansk ret

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92-119), der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 418 af 10. juni 1997 med senere ændringer.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Indførelse af SIS II vil have statsfinansielle konsekvenser og formentlig også lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår udgifterne til udvikling og drift af SIS II er der afsat 156 mio. euro på EU-budgettet til den centrale del af SIS II. Det danske bidrag vil være omkring 3,1 mio. euro. Kommissionen har ikke kunnet oplyse, hvorvidt dette budget må forventes at blive ændret i lyset af de ændringer, der er sket i forhold til Kommissionens oprindelige forslag til retsakter.

Med hensyn til den nationale del af systemet vurderer Rigspolitichefen i sit høringssvar – på et meget foreløbigt grundlag – at de samlede omkostninger til DK's tilslutning til SIS II vil udgøre ca. 20-25 mio. kr. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke i det oprindelige forslag var lagt op til en ordning med anvendelse af fingeraftryk til direkte identifikation, og at der således ikke er taget højde herfor i Rigspolitichefens høringssvar.

5. Høring

Kommissionens oprindelige forslag til de tre retsakter, der tilsammen skal udgøre retsgrundlaget for SIS II, har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Politidirektøren i København, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder.

Institut for Menneskerettigheder har oplyst, at Instituttet ikke ser sig i stand til at afsætte ressourcer til udarbejdelse af bemærkninger til forslaget.

Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark og Landsklubben HK Politiet har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Det Kriminalpræventive Råd bemærker, at rådet har noteret sig, at de foreslåede regler om SIS II i vidt omfang bygger på Schengen-konventionens eksisterende regler om SIS, og at ændringerne, som er beskrevet i grundnotatet, ikke giver rådet anledning til bemærkninger.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at de pågældende retter ikke finder at burde udtale sig om forslagene.

I det følgende gennemgås bemærkninger afgivet af høringsparterne i forhold til de enkelte elementer i retsakterne vedrørende SIS II. Det bemærkes, at de afgivne høringssvar relaterer sig til Kommissionens oprindelige forslag til retsakter, og at disse forslag siden er undergået væsentlige ændringer.

Formål og anvendelsesområde

Datatilsynet peger på, at det strider mod SIS II's generelle formål om at bidrage til at opretholde et højt sikkerhedsniveau i et område uden kontrol ved de indre grænser mellem medlemsstaterne, når det samtidig fremgår af rådsafgørelsens artikel 1, stk. 1, at SIS II oprettes for at sætte medlemsstaternes kompetente myndigheder i stand til at samarbejde ved at udveksle oplysninger med henblik på at kontrollere personer og genstande.

Det er Datatilsynets opfattelse, at der er tale om to forskellige formål, idet udveksling af oplysninger med henblik på at kontrollere personer og genstande er et specifikt formål, hvorimod muligheden for udveksling af oplysninger til brug for generelt samarbejde mellem politi og retshåndhævende myndigheder er meget bredere. Set i lyset af det grundlæggende princip om, at personoplysninger bør behandles til udtrykkeligt angivne og saglige formål bør rådsafgørelsens indledende bestemmelser beskrive SIS II's formål klart og udtømmende og således indeholde en stillingtagen til, om formålet er begrænset til samarbejde mellem politi og retshåndhævende myndigheder vedrørende kontrol af personer og genstande, eller om systemet også udvikles som et redskab, der i et videre og mere generelt omfang skal bruges i samarbejdet mellem politi og retshåndhævende myndigheder. Hvis systemet generelt skal understøtte sådant samarbejde, bør dette samarbejde specifikt angives i rådsafgørelsen.

Fordelingen af udgifterne vedrørende SIS II

Rigspolitichefen henviser til rådsafgørelsens og hovedforordningens artikel 5, stk. 3, hvoraf det fremgår, at yderligere udgifter som følge af anvendelsen af de kopier, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3, dækkes af de medlemsstater, der gør brug af kopierne, sammenholdt med den nugældende artikel 119, stk. 2, i Schengen-konventionen, hvoraf det fremgår, at den enkelte kontraherende part selv afholder omkostningerne i forbindelse med etablering og brug af sin nationale del af Schengen-informationssystemet.

Rigspolitichefen bemærker hertil, at man ved den danske tilslutning til SIS II i videst muligt omfang vil genanvende de eksisterende løsninger for etablering af adgang til SIS. Det vil sige, at politiets eksisterende SIS-kopidatabase forventes bibeholdt. Man bemærker i den forbindelse, at man ikke er bekendt med, hvilke omkostningstyper, der af Kommissionen henregnes til anvendelsen af en kopidatabase eller med omkostningernes størrelse. Det er således muligt, at den ændrede formulering af bestemmelsen om omkostningsfordeling kan medføre øgede omkostninger for Danmark.

Medlemsstaternes ansvar

Rigspolitichefen bemærker under henvisning til rådsafgørelsens artikel 9, stk. 3, hvoraf det fremgår, at medlemsstaterne skal sikre, at en søgning i nationale kopier af oplysninger i CS-SIS giver samme resultat som en søgning foretaget direkte i CS-SIS, at en bestemmelse af denne karakter ikke findes i det nuværende regelsæt om SIS. Man bemærker i den forbindelse, at alle søgninger i SIS i dag foretages i nationale kopier. Ved etableringen af SIS II skabes mulighed for at foretage søgning direkte i den centrale database (CS-SIS). Ifølge Rigspolitichefen lægger den foreslåede bestemmelse således op til, at der – i et ikke nærmere defineret omfang – er en forpligtelse for de medlemsstater, der anvender nationale kopidatabaser, til at implementere søgerutiner, der matcher de rutiner, der anvendes ved søgning i den centrale database. En sådan samordning af de anvendte søgerutiner giver mulighed for i videre omfang end i dag at sikre, at anvendelsen af SIS i medlemsstaterne sker på en ensartet måde. På den anden side kan en forpligtelse til at tilpasse de nationale søgerutiner til en fælles standard medføre, at eksisterende – og velfungerende – og nationale løsninger skal ændres for at matche en fælles standard. Dette kan efter Rigspolitichefens opfattelse betyde omkostninger til it-mæssige ændringer, der ikke nødvendigvis medfører en bedre national udnyttelse af Schengen-informationssystemet.

Rigspolitichefen bemærker i den forbindelse, at man ikke på det foreliggende grundlag kan skønne over de omkostninger, der måtte være forbundet med tilpasninger til fælles standarder for søgninger i SIS.

Under henvisning til rådsafgørelsens artikel 10, stk. 1, litra c), om medlemsstaternes kontrol med datatransmissioner bemærker Rigspolitichefen, at bestemmelsen bør ses i sammenhæng med den

nugældende bestemmelse i Schengen-konventionens artikel 118, der fastsætter en række forpligtelser for medlemsstaterne i forhold til disses nationale del af SIS, der i Schengen-konventionens artikel 92 er defineret som den nationale kopidatabase (N.SIS).

Efter Rigspolitichefens opfattelse synes den foreslåede bestemmelse i rådsafgørelsens artikel 10, stk. 1, litra c), at udvide medlemsstaternes ansvarsområde, idet medlemsstaterne efter bestemmelsen ikke alene skal bære ansvaret for datatransmissionen fra det nationale knudepunkt og til de nationale systemer, men også mellem CS-SIS og det nationale knudepunkt. Det er Rigspolitichefens umiddelbare opfattelse, at ansvaret for at sikre transmissionen af data mellem CS-SIS og de nationale knudepunkter i de enkelte lande bør ligge hos Kommissionen, der har ansvaret for den kommunikationsstruktur (SISNET eller S-TESTA), der skal anvendes til datatransmission mellem CS-SIS og de nationale knudepunkter.

Rigspolitichefen peger endvidere på behovet for at afklare rækkevidden af rådsafgørelsens artikel 11, stk. 1, om medlemsstaternes forpligtelse til at køre logfiler i forbindelse med alle udvekslinger af oplysninger med SIS II og den yderligere behandling heraf.

Rigspolitichefen bemærker for så vidt angår forpligtelsen til at køre logfiler i forbindelse med alle udvekslinger af oplysninger med SIS II, at medlemsstaterne efter den nugældende bestemmelse i Schengen-konventionens artikel 103 skal registrere hver tiende "videregivelse" af oplysninger i den nationale del af SIS. Danmark foretager med udgangspunkt heri logning af alle søgninger og søgeresultater. Endvidere logges efter artikel 118, stk. 1, litra g), oplysninger om dannelsen af danske indberetninger i SIS. Rigspolitichefen henviser til, at man i rådsafgørelsens artikel 11, stk. 1, anvender udtrykket "udveksling" i stedet for "videregivelse". Det bør efter Rigspolitichefens opfattelse overvejes, om den ændrede formulering medfører en udvidelse af logningskravet, så der f.eks. skal foretages logning af en række systemtekniske databehandlinger, der vedrører dataflow'et mellem de enkelte dele af Schengen-systemerne. Rigspolitichefen finder ikke, at der er anledning til at fastsætte fælles retningslinier for logning vedrørende den mere systemtekniske databehandling i de nationale dele af Schengen-systemerne. Man lægger herved vægt på, at gennemførelse af en logning af de mere systemtekniske behandlinger og etablering af relevante muligheder for kontrol af logoplysninger kan medføre omkostninger, der ikke står i et rimeligt forhold til de resultater, der kan opnås herved.

For så vidt angår forpligtelsen i rådsafgørelsens artikel 11, stk. 1, til at køre logfiler i forbindelse med den yderligere behandling af oplysningerne, der udveksles med SIS II, bemærker Rigspolitichefen, at et tilsvarende logningskrav ikke findes i det nugældende regelsæt, og at man ikke er bekendt med, hvilke konkrete yderligere krav til logning, der følger af denne del af bestemmelsen. Man bemærker, at det umiddelbart forekommer vanskeligt at iværksætte en logning af de behandlinger af SIS II-oplysninger, der foretages efter, at oplysningerne er fundet ved en søgning

i SIS II, idet den behandling, der forekommer efter, søgeresultatet er fundet, sker uden for rammerne af Schengen-systemerne og i vidt omfang uden it-mæssig understøttelse. Rigspolitichefen anbefaler derfor, at den nærmere afgrænsning af denne del af logningskravet søges afklaret med henblik på at kunne undersøge, om det i praksis vil være muligt at opfylde forpligtelsen.

Kommissionens ansvar

Rigspolitichefen bemærker under henvisning til rådsafgørelsens artikel 14, stk. 2, om indholdet af logfilerne på centralt niveau, at bestemmelsen ikke indeholder en forpligtelse for CS-SIS til at foretage logning af, hvilken konkret bruger, men alene hvilken kompetent national myndighed, der foretager behandlingen af SIS II-oplysninger ved direkte søgning i CS-SIS.

Rigspolitichefen bemærker, at det kan overvejes, om der med bestemmelserne i rådsafgørelsens artikel 11 og 14 er foretaget den nødvendige sikring af, at der centralt og nationalt foretages logning af identiteten på den konkrete bruger, der har foretaget en behandling af oplysninger direkte i SIS II.

Indberetninger vedrørende personer og genstande med henblik på diskret overvågning eller særlig kontrol

Landsforeningen af beskikkede advokater mener under henvisning til rådsafgørelsens artikel 31, at det er særligt betænkeligt, at man i SIS II kan foretage indberetning af bl.a. personer med henblik på diskret overvågning eller særlig kontrol, uden at dette tilsyneladende kræver en retskendelse. Man påpeger, at det ikke ses, om man i den forbindelse har overvejet forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om retten til privatliv mv.

Indberetninger vedrørende genstande, der skal beslaglægges eller anvendes som bevismateriale i straffesager

Rigspolitichefen henviser til hovedforordningens artikel 19, hvorefter de myndigheder, der er omhandlet i artikel 17 og 18, stk. 1, har adgang til indberetninger om identitetspapirer, jf. artikel 35, stk. 1, litra d) og e), i rådsafgørelsen, og bemærker hertil, at bestemmelsen medfører en forpligtelse for såvel Rigspolitichefen som for Integrationsministeriet og herunder Udlændingestyrelsen til at foretage ændring af den nuværende tilrettelæggelse af de visumudstedende myndigheders adgang til SIS-oplysninger.

Rigspolitichefen oplyser i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriets visumudstedende repræsentationer i dag har adgang til en kopi af de SIS-oplysninger, der vedrører uønskede udlændinge. Disse oplysninger videregives af Rigspolitichefen fra de danske Schen-

gen-systemer til Udlændingestyrelsen, der stiller oplysningerne til rådighed for styrelsens egne medarbejdere samt Udenrigsministeriets visumudstedende repræsentationer via Det Fælles Visumsystem.

Ifølge Rigspolitichefen medfører den foreslåede bestemmelse, at Rigspolitichefen skal videregive en kopi af de SIS-oplysninger, der vedrører identitetspapirer til Udlændingestyrelsen, således at styrelsen kan indlægge oplysningerne i Det Fælles Visumsystem.

Motorkøretøjsregistreringsmyndighedens adgang til oplysninger i SIS II

Rigspolitichefen bemærker overordnet, at registreringen af motorkøretøjer i dag varetages af politiet. Det kan oplyses, at der er truffet beslutning om, at registreringen af motorkøretøjer fra 2008 skal overføres til Told & Skat (nu Skat) i forbindelse med etableringen af et nyt it-system til understøttelse af digital motorkøretøjsregistrering.

For så vidt angår registreringsmyndighedernes forpligtelser i forhold til anvendelsen af SIS henviser Rigspolitichefen til Rådets afgørelse 2004/919/EF af 22. december 2004 om bekæmpelse af grænseoverskridende køretøjskriminalitet.

Rigspolitichefen oplyser, at adgangen til oplysninger om stjålne køretøjer i SIS for relevante medarbejdere på politiets motorkontorer i dag er etableret via politiets adgang til SIS-oplysninger. Ved overførelse af registreringsopgaven til Told & Skat (nu Skat) vil der være behov for at etablere en ny it-løsning for adgangen til relevante SIS-oplysninger for registreringsmyndigheden.

Det er umiddelbart Rigspolitichefens opfattelse, at adgangen for Told & Skat (nu Skat) til relevante SIS-data af sikkerhedsmæssige og performancemæssige årsager bør baseres på en løsning, hvor data af politiet kopieres og oversendes til Told & Skat (nu Skat).

Rigspolitichefen oplyser, at man ikke på det foreliggende grundlag kan skønne over de mulige omkostninger forbundet hermed.

Indberetninger vedrørende tredjelandsstatsborgere med henblik på at nægte dem indrejse

Advokatrådet bemærker, at systemet fortsat bygger på en beslutning om udvisning truffet af de kompetente administrative eller retlige myndigheder. Der indføres imidlertid med SIS II et krav om, at indberetning med den begrundelse, at den pågældende tredjelandsstatsborger udgør en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed i nogen af medlemsstaterne, skal baseres på en individuel vurdering af den pågældende udvisningssag. Advokatrådet

kan tilslutte sig, at indberetning til systemet i så vidt omfang som muligt baseres på en individuel vurdering med tilhørende regler om vejledning, høring og klageadgang.

Advokatrådet kan endvidere tilslutte sig, at der med de foreslåede bestemmelser i modsætning til tidligere gives tredjelandstatsborgere krav på adgang til prøvelse hos en judiciel myndighed af beslutningen om indberetning i tilfælde, hvor beslutningen om indberetning er foretaget af en administrativ myndighed.

Endelig kan Advokatrådet tilslutte sig, at der udover reglerne om egen-access foreslås regler om obligatorisk meddelelse om indberetning til personer, der registreres med henblik på at nægte indrejse.

De to sidstnævnte ændringer viser efter Advokatrådets opfattelse, at man har været opmærksom på de væsentlige beskyttelseshensyn, der gør sig gældende ved registrering og udveksling af følsomme personoplysninger.

Rigspolitichefen bemærker under henvisning til hovedforordningens artikel 16, stk. 1, 1. pkt. ("Kun følgende oplysninger skal medtages i indberetninger vedrørende tredjelandstatsborgere med henblik på at nægte dem indrejse:"), at det er Rigspolitiets umiddelbare opfattelse, at der med bestemmelsen ikke er tilsigtet en forpligtelse til at medtage alle de angivne personoplysninger i en indberetning, men at det alene er tilsigtet at fastlægge, hvad der lovligt kan medtages i en indberetning. Man henviser i den forbindelse til den danske formulering af rådsafgørelsens artikel 39 ("Indberetninger...må kun indeholde...") og anbefaler, at den danske oversættelse søges revideret, da de to bestemmelser i den engelske sprogversion er enslydende.

Ifølge Rigspolitichefen vil omkostningerne som følge af hovedforordningens artikel 19 være begrænsede for så vidt angår Rigspolitichefens område, mens man ikke er i stand til at skønne over de udgifter, ændringerne måtte medføre for Integrationsministeriet, og herunder for Udlændingestyrelsen, samt for andre myndigheder.

Sletningsregler for indberetningerne

Advokatrådet undrer sig over, at sletningsfristerne for personoplysninger generelt bliver længere i SIS II end i det eksisterende system. Navnlig når en del af formålet med SIS II er en udvidelse af systemet med inddragelse af flere (nye) medlemsstater. Man opfordrer på den baggrund til, at ethvert forslag om udvidelse af sletningsfristerne undergives en nøje granskning under inddragelse af erfaringer med sletningsfristerne i det nuværende system.

Landsforeningen af beskikkede advokater påpeger vigtigheden af, at uaktuelle oplysninger slettes, således at medlemsstaterne ikke skrider til anholdelse og varetægtsfængsling på oplysninger, der er uaktuelle, enten fordi arrestordren er tilbagekaldt, ændret i forbindelse med appel, eller fordi forholdet, der gav anledning til arrestordren, i mellemtiden er afgjort og afsonet. Landsforeningen henviser til, at man i indeværende år har set et eksempel på, at danske myndigheder har skredet til anholdelse og varetægtsfængsling på en uaktuel arrestordre, og mener ikke at det er tilstrækkeligt, at der i medfør af rådsafgørelsens artikel 19 sker automatisk sletning af oplysninger ifølge rådsafgørelsens artikel 15, 16 og 17 efter 10 år. Man finder, at tilsvarende gælder i forhold til andre personindberetninger i SIS II.

Beskyttelse af personoplysninger

Datatilsynet bemærker, at de eksisterende EU-databeskyttelsesreguleringer sammenholdt med de foreslåede retsakter vil betyde, at SIS II og brugen af SIS II vil være underlagt regulering fra fire retlige instrumenter². Dette kan medføre en u hensigtsmæssig uklarhed om, hvad der er reguleret af hvilket instrument. Endvidere fremstår det – i modsætning til det nugældende retlige grundlag for SIS – usikkert, i hvilket omfang disse retlige instrumenter skal regulere SIS II fuldt ud, eller om eksempelvis de deltagende stater kan afvige fra bestemmelserne, og i så fald i hvilket omfang.

Under hensyntagen til den blandede karakter af de personoplysninger, der indgår i SIS, og de konsekvenser brugen af oplysningerne har for den registrerede, er det ifølge Datatilsynet vigtigt at sørge for et gennemskueligt og udtømmende retligt grundlag for SIS II.

Datatilsynet henleder i den forbindelse opmærksomheden på Den Fælles Tilsynsmyndigheds forslag om, at rådsafgørelsen og forordningen betragtes som de eneste og udtømmende retlige instrumenter for SIS II. Dette vil også hindre en eventuel diskussion om, hvorvidt Kommissionen eller de deltagende stater har mulighed for at fravige fra det foreslåede retlige grundlag med henvisning til undtagelserne i forordning 45/2001 og direktiv 95/46. Dette bør endvidere udtrykkeligt fremgå af såvel rådsafgørelsen og forordningen.

Datatilsynet henviser til, at Den Fælles Tilsynsmyndighed med henblik på at skabe klarhed over retstilstanden har anført, at retsreglerne om SIS II bør ledsages af en form for vejledning, som oplister alle de rettigheder, som vil eksistere i forhold til SIS II, samt et klart hierarki for de retlige instrumenter.

² Den Europæiske konvention for beskyttelse af menneskerettigheder, Konvention for beskyttelse af personer mod automatisk behandling af persondata, direktiv 95/46 samt forordning 45/2001

Efter Datatilsynets opfattelse er der desuden behov for en afklaring af, hvem der skal være dataansvarlig for SIS II. Dette har bl.a. betydning for, hvordan tilsynet med SIS II skal tilrettelægges.

Efter Datatilsynets opfattelse bør de deltagende stater have ansvaret for de oplysninger, som de behandler i deres nationale systemer, og de opslag som de foretager i SIS II.

Datatilsynet lægger til grund, at tilsynskompetencen for de nationale behandlinger af SIS-data bibeholdes i dens nuværende form.

Datatilsynet forudsætter endvidere, at størstedelen af SIS-oplysningerne stadig vil blive behandlet i de nationale dele af SIS (N.SIS).

Det er på denne baggrund Datatilsynets opfattelse, at der for et fælles system som SIS er brug for et formaliseret samarbejde mellem alle de datatilsynsmyndigheder, der har kompetence i forhold til systemet.

Datatilsynet henviser i øvrigt til Den Fælles Tilsynsmyndigheds udtalelse, afsnit 4.2.3. om tilsyn og kontrol, hvori det bl.a. er anført, at de opgaver, som Den Fælles Tilsynsmyndighed varetager efter Schengen-konventionens artikel 115, også bør indgå i tilsynsordningen i forhold til SIS II.

Europols og Eurojusts adgang til SIS II

Datatilsynet peger under henvisning til rådsafgørelsens artikel 56 og 58 på, at eventuelle overførelser af oplysninger fra SIS II til Europol eller Eurojust skal overholde de grundlæggende databeskyttelsesretlige regler herunder princippet om proportionalitet, samt at der kun kan gives adgang til oplysninger, som Europol og Eurojust er berettiget til at behandle.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side ser man positivt på de foreliggende udkast til retsakter vedrørende SIS II, der bl.a. udgør en forudsætning for de nye medlemsstaters fuldstændige deltagelse i Schengen-samarbejdet.

9. Europa-Parlamentet

Der foreligger endnu ikke udtalelse fra Europa-Parlamentet vedrørende forslagene til SIS II-retsakter.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde i skriftlig høring.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Rådsforordningen og rådsafgørelsen om udbygning af SIS II blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6.-7. december 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets partier den 29. november 2001. Aktuelle notater blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 4. og 10. december 2001.

Rådets konklusioner vedrørende SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 13.-14. juni 2002.

Rådets konklusioner vedrørende SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5.-6. juni 2003.

Rådets konklusioner om placering, ledelse og finansiering af SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 29.-30. april 2004.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg og Folketingets Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i

de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og af Schweiz den 1. og 2. juni 2006.

Dagsordenspunkt 3: Liechtensteins tilslutning til aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne*

Nyt notat.

Resumé

Den 26. oktober 2004 undertegnede Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz en aftale om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne (Schengen-associeringsaftalen). Aftalen åbner mulighed for, at Liechtenstein kan tilslutte sig associeringsaftalen ved en protokol. Liechtenstein har ved brev af 10. juni 2005 bekræftet sit ønske om at blive associeret i bl.a. Schengen-reglerne. På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 27. februar 2006 bemyndigede Rådet Kommissionen og formandskabet til at indgå forhandlinger med Liechtenstein og Schweiz om indgåelse af en protokol, som associerer Liechtenstein i aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet. Der er efterfølgende opnået enighed med Liechtenstein om indholdet af en sådan protokol. Det forventes på den baggrund, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 24. juli 2006 eller på et rådsmøde snarest derefter vil forelægge udkast til rådsafgørelser om undertegnelse af protokollen om Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen. Formandskabet forventes endvidere på et senere tidspunkt at forelægge udkast til rådsafgørelser om indgåelse af protokollen om Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen. Rådets endelige godkendelse af protokollen vil først kunne finde sted, når de nødvendige nationale procedurer og den relevante procedure i forhold til Europa-Parlamentet er afsluttet. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Sagen vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser i relation til spørgsmålet om udlevering. Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side agter man at støtte Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen.

1. Baggrund

Den 26. oktober 2004 undertegnede Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz en aftale om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne (Schengen-associeringsaftalen).

Schengen-reglerne, som ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev integreret i Den Europæiske Union, har retsgrundlag i såvel EF-traktatens (herefter TEF) afsnit IV (søjle 1)

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er

som EU-traktatens (herefter TEU) afsnit VI (søjle 3). Aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet har derfor både relevans i forhold til søjle 1 og søjle 3.

Med henblik på Liechtensteins eventuelle associering i Schengen-reglerne har Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz åbnet mulighed for, at Liechtenstein kan tilslutte sig aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet. Det følger således af aftalens artikel 16, at Liechtenstein kan tilslutte sig aftalen ved udfærdigelse af en protokol herom, der fastlægger de kontraherende parters respektive rettigheder og forpligtelser.

Liechtenstein tilkendegav allerede i 2001 interesse i sammen med Schweiz at blive kontraherende part i en eventuel aftale om associering i Schengen- og Dublin-reglerne, eftersom der igennem årtier har været en åben grænse mellem Liechtenstein og Schweiz. Liechtenstein deltog imidlertid ikke i forhandlingerne sammen med Schweiz, hvilket hang sammen med, at der ikke fandtes nogen aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Liechtenstein om beskatning af renteindtægter. En sådan aftale er efterfølgende indgået og har været i kraft siden den 1. juli 2005.

Ved brev af 10. juni 2005 bekræftede Liechtenstein sit ønske om at blive associeret i Schengen-reglerne.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 27. februar 2006 vedtog Rådet et forhandlingsmandat med henblik på Liechtensteins tilslutning til aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet.

I henhold til forhandlingsmandatet blev Kommissionen bemyndiget til at indgå forhandlinger med Liechtenstein og Schweiz om indgåelse af en protokol, som associerer Liechtenstein i den del af aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet, der hører under EF-traktaten (søjle 1). Tilsvarende blev formandskabet bemyndiget til – bistået af Kommissionen – at forhandle indgåelse af en protokol, som associerer Liechtenstein i den del af aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet, der hører under EU-traktaten (søjle 3).

Der har efterfølgende været holdt forhandlingsmøder med Liechtenstein. Sagen er senest drøftet på et møde i EFTA-arbejdsgruppen den 20. juni 2006, hvor formandskabet oplyste, at der var opnået enighed med Liechtenstein om protokollen.

Det forventes på den baggrund, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 24. juli 2006 eller på et rådsmøde snarest derefter vil forelægge udkast til to rådsafgørelser om undertegnelse af protokollen om Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen. Den ene rådsafgørelse forventes at vedrøre undertegnelse af protokollen vedrørende Liechtenstein på Det Europæiske Fællesskabs vegne for så vidt angår den del af protokollen, der har

knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

hjemmelsgrundlag i TEF, afsnit IV og artikel 95 (søjle 1). Den anden rådsafgørelse forventes at vedrøre undertegnelse af protokollen vedrørende Liechtenstein på Den Europæiske Unions vegne for så vidt angår den del af aftalen, der har hjemmelsgrundlag i TEU (søjle 3).

Formandskabet forventes endvidere på et senere tidspunkt at forelægge udkast til to rådsafgørelser om indgåelse af protokollen om Liechtensteins tilslutning til Schengen-associerings-aftalen. Den ene rådsafgørelse forventes at vedrøre tiltrædelse af protokollen vedrørende Liechtenstein på Det Europæiske Fællesskabs vegne for så vidt angår den del af protokollen, der har hjemmelsgrundlag i TEF, afsnit IV og artikel 95 (søjle 1). Den anden rådsafgørelse forventes at vedrøre tiltrædelse af protokollen vedrørende Liechtenstein på Den Europæiske Unions vegne for så vidt angår den del af protokollen, der har hjemmelsgrundlag i TEU (søjle 3).

Rådets endelige godkendelse af protokollen vil først kunne finde sted, når de nødvendige nationale procedurer og den relevante procedure i forhold til Europa-Parlamentet er afsluttet.

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i traktaten, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, som er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark. Dette gælder tillige afgørelser om Fællesskabets indgåelse af aftaler med tredjelande.

Rådsafgørelserne om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse og indgåelse af protokollen, vedrører den del af protokollen som har hjemmel dels i EF-traktatens afsnit IV, dels i traktatens artikel 95. Der er således tale om såkaldte tværgående retsakter, hvor en del af retsgrundlaget (TEF afsnit IV) er omfattet af det danske forbehold for retlige og indre anliggender, mens en anden del (TEF artikel 95) ikke omfattes af forbeholdet.

I overensstemmelse med hidtidig praksis deltager Danmark i vedtagelsen af rådsafgørelserne om undertegnelse og indgåelse af protokollen på Fællesskabets vegne, men er ikke bundet af disse, for så vidt angår de dele, der henhører under TEF, afsnit IV.

Rådsafgørelserne om Den Europæiske Unions undertegnelse og indgåelse af protokollen, vedrører den del af protokollen, der har hjemmel i EU-traktaten (søjle 3), og Danmark deltager således i vedtagelsen heraf.

2. Indhold

Med henblik på Liechtensteins eventuelle associering i Schengen-reglerne har Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Schweiz åbnet mulighed for, at Liechtenstein kan tilslutte sig aftalen om Schweiz' deltagelse i Schengen-samarbejdet. Det følger således af aftalens artikel 16, at Liechtenstein kan tilslutte sig aftalen ved udfærdigelse af en protokol herom, der fastlæg-

ger de kontraherende parteres respektive rettigheder og forpligtelser.

Som begrundelse for Liechtensteins anmodning om associering i Schengen-reglerne henvises til landets geografiske position som transitland inden for Schengen-området uden grænser, samt til nødvendigheden af at iværksætte ledsageforanstaltninger, herunder angående politisamarbejde og samarbejde i straffesager, for at kunne afskaffe kontrollen ved de indre grænser. Liechtensteins associering i Schengen-reglerne vil endvidere gøre det muligt at bevare den ordening, der siden 1963 har bestået mellem Schweiz og Liechtenstein, og som indebærer en afskaffelse af grænsekontrollen mellem disse to stater.

Protokollen om Liechtensteins associering i Schengen-reglerne indebærer, at Liechtenstein forpligter sig til at gennemføre og anvende samtlige regler og retsakter i Schengen-acquiset samt senere ændringer til disse bestemmelser og retsakter.

Det følger af protokollens artikel 3, at de rettigheder og forpligtelser, der følger af artiklerne 3, stk. 1-4, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, stk. 2-4, og artikel 13 i Schengen-associeringsaftalen finder anvendelse i forhold til Liechtenstein. Disse bestemmelser fastsætter bl.a. regler om Liechtensteins deltagelse i det blandede udvalg, om dette udvalgs adgang til at overvåge fortolkningen af Schengen-reglerne, samt om Liechtensteins inddragelse i udarbejdelsen af ny lovgivning på området.

Ifølge protokollens artikel 5 træder nye retsakter eller foranstaltninger vedrørende Schengen-acquiset i kraft samtidig for alle aftalens parter. Liechtenstein skal således senest 30 dage efter vedtagelsen underrette Rådet og Kommissionen om, hvorvidt man vil acceptere og gennemføre indholdet af retsakterne eller foranstaltningerne. Hvis Liechtensteins gennemførelse af retsakterne kræver folkeafstemning forlænges denne frist, og Liechtenstein forpligtes til – i det omfang dette er muligt – midlertidigt at anvende de pågældende retsakter.

Hvis Liechtenstein ikke kan acceptere indholdet af en retsakt eller foranstaltning eller ikke meddeler sin beslutning rettidigt ophæves protokollen. Det blandede udvalg kan dog beslutte at opretholde protokollen.

Der gælder en undtagelse i forhold til Liechtensteins forpligtelse til at gennemføre og anvende samtlige eksisterende og fremtidige bestemmelser i Schengen-acquiset. Ifølge protokollens artikel 5, stk. 5, er Liechtenstein ikke forpligtet til at imødekomme anmodninger om ransagning og beslaglæggelse i forbindelse med efterforskning eller retsforfølgning af lovovertrædelser angående direkte skatter, for hvilke der efter liechtensteinsk lovgivning ikke ville kunne idømmes frihedsstraf, hvis de var begået i Liechtenstein. Liechtenstein har således ikke pligt til at acceptere en sådan udvikling af Schengen-reglerne. En tilsvarende undtagelse gælder i forhold til Schweiz.

Det følger af protokollens artikel 3, jf. artikel 13 i Schengen-associeringsaftalen med Schweiz, at Liechtenstein indgår en aftale med Danmark om etablering af rettigheder og forpligtelser mellem Danmark og Liechtenstein for så vidt angår de dele af Schengen-reglerne, der henhører under TEF afsnit IV og dermed er omfattet af det danske forbehold for retlige og indre anliggender. Der er primært tale om Schengen-reglerne vedrørende visse dele af visumområdet, udsendelsesområdet og grænsekontrol. Indgåelse af en sådan særskilt aftale med Danmark samt med Island og Norge, er en forudsætning for anvendelsen af protokollen om Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Protokollen om Liechtensteins tilslutning til aftalen mellem De Europæiske Fællesskaber, Den Europæiske Union og Schweiz om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser i relation til spørgsmålet om udlevering.

Protokollen vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at støtte Liechtensteins tilslutning til Schengen-associeringsaftalen.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse i sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været skriftligt forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Spørgsmålet om forhandlingsmandatet for Kommissionens og formandskabet til at indgår i forhandlinger med Liechtenstein og Schweiz om Liechtensteins tilslutning til aftalen om Schweiz' associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne blev forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandende udvalg på ministerniveau med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og af Schweiz den 21. februar 2006.

Dagsordenspunkt 4: Udpegelse af ny vicedirektør for Europol

Nyt notat.

Resumé

Den ene af Europol's tre vicedirektører (Jens Henrik Højbjerg) fratræder efter eget ønske sin stilling med virkning fra den 1. september 2006. På baggrund af en indstilling fra et ansættelsesudvalg under Europol's Styrelsesråd skal Styrelsesrådet indstille en kandidat til ansættelse som ny vicedirektør. Ansættelsen skal godkendes i Rådet. Formandskabet forventes i lyset heraf at lægge op til, at Rådet (retlige og indre anliggender) på det kommende rådsmøde skal tage stilling til, hvem der skal udpeges som ny vicedirektør. Sagen giver ikke anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet, og den har ikke have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side forventer man at kunne støtte op om udpegelsen af den kandidat, som indstilles af Europol's Styrelsesråd.

1. Baggrund

I henhold til Europol-konventionens artikel 29 ledes Europol af en direktør, der efter indstilling fra Europol's Styrelsesråd udnævnes af Rådet for en periode på fire år. Direktøren bistås af tre vicedirektører, der ligeledes udnævnes af Rådet for en periode på fire år.

Den ene af Europol's tre vicedirektører (Jens Henrik Højbjerg) fratræder efter eget ønske sin stilling med virkning fra den 1. september 2006.

På det kommende møde i Europol's Styrelsesråd den 12.-13. juli 2006 vil det blive drøftet, hvilke ansøgere til stillingen som vicedirektør i Europol der bør indstilles som kandidater til Rådet. Til brug for indstillingen har et ansættelsesudvalg under Europol's Styrelsesråd efter en række ansættelsesprocedurer, herunder samtaler med de forskellige kandidater, udarbejdet en prioriteret indstillingsliste over de forskellige kandidater.

Ansættelsen skal godkendes i Rådet. Formandskabet forventes i lyset heraf at lægge op til, at Rådet (retlige og indre anliggender) på det kommende rådsmøde skal tage stilling til, hvem der skal udpeges som ny vicedirektør i Europol for en periode på 4 år.

2. Indhold

Som nævnt ovenfor forventes formandskabet at lægge op til, at Rådet (retlige og indre anliggender) på det kommende rådsmøde skal tage stilling til, hvem der skal udpeges som ny vicedirektør for en periode på 4 år.

Beslutningen herom vil blive truffet i lyset af en indstilling fra Europol's Styrelsesråd. Indholdet af indstillingen kendes endnu ikke, idet sagen først vil blive drøftet på det kommende møde i Styrelsesrådet den 12.-13. juli 2006. Indstillingen fra Europol's Styrelsesråd udarbejdes på baggrund af en indstilling fra et ansættelsesudvalg under Styrelsesrådet, som har udarbejdet en liste med i alt 5 personer, hvoraf to personer vurderes som egnede til posten.

3. Gældende dansk ret

Konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997. I henhold til lovens § 6 har justitsministeren ved bekendtgørelse nr. 508 af 23. juni 1999 om ikrafttræden af lov om gennemførelse af Europol-konventionen bestemt, at loven træder i kraft den 1. juli 1999.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side forventer man at kunne støtte op om udpegelsen af den kandidat, som indstilles af Europol's Styrelsesråd.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været forelagt skriftligt for Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.